

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KOCAELİ DARICA BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	15
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	15
8.	EKLER.....	73

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: İki Yıllık Bütçe Verileri ve Gelir Gerçekleşme Tutarları (TL)	3
Tablo 2: İki Yıllık Bütçe Verileri ve Gider Gerçekleşme Tutarları (TL)	4
Tablo 3: İlçe Genelinde Yapılan Kamulaştırmalar	36
Tablo 4: Mal Alımları Bütçe Başlangıç Ödenek Tutarları.....	45
Tablo 5: 1 Mart 2017 Tarihi İtibariyle Belediyenin Borç Stok Durumu	70

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Darıca Belediyesi 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre kurulan ve belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere, karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre belediyeler Genel İdare kapsamına dahil olup her bütçe yılı için Belediye meclisi kararı ile yürürlüğe konan "Mahalli İdare Bütçesi ile gelir toplama ve gider yapma yetkisini kullanmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. Maddesi uyarınca; Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsamaktadır. Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilmektedir. Darıca Belediyesi mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla başta 5393 sayılı Belediye Kanunu olmak üzere mevzuatta öngörülen kamu hizmetlerini aşağıdaki temel sektörler dahilinde yerine getirmektedir:

1. İmar ve Şehircilik
2. Çevre ve Kentsel Tasarım
3. Sağlık
4. Sosyal Hizmetler
5. Kültür ve Turizm
6. Kamu Güvenliği (Zabıta ve İtfaiyecilik Faaliyetleri).

Kocaeli Darıca Belediyesi, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 27.05.2016 tarih 29724(mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Kurumun kullanmış olduğu muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sistemidir. Tahakkuk esaslı devlet muhasebesi, kamu kaynaklı faaliyet gösteren, kamu kaynağını geliri olarak kaydeden, bu gelirden harcama yapan kurumların kullandığı muhasebe sistemidir. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar nakit akışlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilir.

Belediyenin bütçesi, mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır. Mali yıl bütçesi,

stratejik plan ve performans programları dikkate alınarak izleyen iki yılın gelir ve gider tahminleri ile birlikte görüşülür ve değerlendirilir. Bütçe, kurumların plan ve programlarının gerekleri ile fayda ve maliyet unsurları göz önünde tutularak verimlilik, tutumluluk ilkeleri ile uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanır ve uygulanır. Bütçe; gider, gelir ve finansmanın ekonomik sınıflandırması bölümlerinden oluşur. Gider bütçesi, kurumsal, fonksiyonel, finansman tipi ve ekonomik sınıflandırma olmak üzere dört bölüme ayrılır. Finansman tipi sınıflandırma tek düzeyden, diğer sınıflandırmalar dört düzeyden oluşur. Gelir bütçesi ve finansmanın ekonomik sınıflandırması cetvelleri de dört düzeyden oluşur.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği uyarınca kurumun mali raporlama süreci, bütçe kesin hesabı (Madde 40) ve mali tabloların hazırlanmasını (Madde 484) içermektedir.

27/05/2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 üncü maddesinde;

"(1) Mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur.

(2) Mali raporlama kapsamında mali tablolar, yeterli mesleki eğitimi almış personel tarafından muhasebe kayıtlarındaki verilere dayanılarak Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Tablolardaki dipnotların ve açıklamaların, belirli bir olayın veya işlemin kurumun mali durumu ve faaliyetleri üzerindeki etkisinin değerlendirilmesinde yetersiz kalması halinde ilave açıklamalara yer verilir." denilmektedir. Mezkur maddede atıf yapılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 308 - 342 nci maddeleri arasında raporlama süreçleri ile ilgili ayrıntılı düzenlemeler yapılmış, ayrıca 13 üncü maddesinde muhasebe ve raporlama standartlarının Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirleneceği ifade edilmiş olup, nitekim kurul tarafından 16/05/2012 tarih 28294 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Devlet Muhasebesi Standartı (DMS 18) Bölümsel Raporlama Kararı ile raporlama sürecine ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.

2017 yılı Bütçe Kararnamesi ile 165.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş, aynı miktarda 165.000.000,00 TL gelir tahmininde bulunulmuştur.

2017 yılı içinde ödenek işlemleri ile Belediye birimlerine giderler için toplam 168.633.389,94 TL ödenek tahsis edilmiştir. Kurumun 2016 ve 2017 yılı bütçeleri ile 2017 yılı gerçekleşme sonuçları aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: İki Yıllık Bütçe Verileri ve Gelir Gerçekleşme Tutarları (TL)

	AÇIKLAMA	2016 Bütçe	2016 Gerçekleşme	2016 Gerç. Oran	2017 Bütçe	2017 Gerçekleşme	2017 Gerç. Oran
1	VERGİ GELİRLERİ	58.350.000,00	40.185.465,36	69%	61.705.000,00	41.668.752,22	68%
1.2	MÜLKİYET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİ GELİRİ	34.500.000,00	23.083.761,65	67%	34.000.000,00	23.287.233,02	68%
1.3	DAHİLDE ALINAN VERGİLER	6.750.000,00	4.439.737,91	66%	8.500.000,00	4.464.671,94	53%
1.6	HARÇLAR	17.100.000,00	12.661.965,80	74%	19.205.000,00	13.916.847,26	72%
1.9	BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAYAN VERGİ GELİRİ	0	0		0,00	0,00	
3	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRİ	5.680.000,00	6.738.817,44	119%	9.290.000,00	7.403.232,58	80%
3.1	MAL VE HİZMET SATIŞ GELİRLERİ	3.680.000,00	5.784.845,66	157%	7.290.000,00	5.950.235,52	82%
3.6	KİRA GELİRLERİ	2.000.000,00	953.971,78	48%	2.000.000,00	1.452.997,06	73%
3.9	DİĞER TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	0	0		0,00	0,00	
4	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	1.000.000,00	5.883.812,02	588%	8.000.000,00	1.147.643,22	14%
4.1	YURT DIŞINDAN ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	0	0		2.000.000,00	0,00	0%
4.2	MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNE DAHİL İDARELERDEN A.B.Y	0	0		0,00	0,00	
4.3	DİĞER İDARELERDEN ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	0	950.000,00		0,00	0,00	
4.4	KURUMLARDAN VE KİŞİLERDEN ALINAN YARDIMLAR	0	0		0,00	1.110,01	
4.5	PROJE YARDIMLARI	1.000.000,00	4.933.812,02	493%	6.000.000,00	1.146.533,21	19%
5	DİĞER GELİRLER	74.470.000,00	40.624.872,64	55%	72.800.000,00	46.020.515,45	63%
5.1	FAİZ GELİRLERİ	5.000,00	94.786,54	1896%	250.000,00	108.538,28	43%
5.2	KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR ve DİĞER ÇEŞİTLİ GELİRLER	58.895.000,00	34.913.828,40	59%	59.500.000,00	40.742.074,74	68%
5.3	PARA CEZALARI	5.000.000,00	2.928.019,04	59%	9.550.000,00	4.101.274,65	43%
5.9	DİĞER ÇEŞİTLİ GELİRLER	10.570.000,00	2.688.238,66	26%	3.500.000,00	1.068.627,78	31%

6	SERMAYE GELİRLERİ	14.000.000,00	7.944.796,55	57%	13.205.000,00	7.567.270,76	57%
6.1	TAŞINMAZ SATIŞ GELİRİ	14.000.000,00	7.944.796,55	57%	13.205.000,00	7.567.270,76	57%
6.2	TAŞINIR SATIŞ GELİRLERİ	0	0		0,00	0,00	
	RED VE İADELER (-)	0	0		0,00	0,00	
	GENEL TOPLAM	153.500.000,0	101.377.764,0	66%	165.000.000,0	103.807.414,2	63%

Tablo 2: İki Yıllık Bütçe Verileri ve Gider Gerçekleşme Tutarları (TL)

Ko d	GİDERİN ÇEŞİDİ	2016 Bütçe	2016 Gerçekleşen	2016 Gerç. Oran	2017 Bütçe	2017 Gerçekleşme	2017 Gerç. Oran
1	PERSONEL GİDERLERİ	25.045.500,00	15.887.396,70	63%	24.379.500,00	16.955.655,10	70%
2	SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA	6.520.000,00	2.352.995,10	36%	4.737.600,00	2.546.707,59	54%
3	MALVE HİZMET ALIMLARI	90.433.896,52	78.006.363,74	86%	102.361.500,00	82.165.070,67	80%
4	FAİZ GİDERLERİ	1.600.000,00	1.408.647,92	88%	2.900.000,00	2.568.824,20	89%
5	CARİ TRANSFERLER	1.931.603,48	1.172.242,96	61%	1.930.000,00	1.555.141,72	81%
6	SERMAYE GİDERLERİ	26.459.000,00	19.763.021,79	75%	31.553.389,94	24.868.961,51	79%
7	BORÇ VERME	0	0			0,00	
8	SERMAYE TRANSFERLERİ	320.000,00	317.801,10	99%	500.000,00	451.093,63	90%
9	YEDEK ÖDENEKLER	1.190.000,00	0	0%	271.400,00	0,00	0%
	GENELTOPLAM	153.500.000,0	118.908.469,3	77%	168.633.389,9	131.111.454,4	78%

Tablolarda yer alan verilere göre;

2017 yılında toplam gider 131.111.454,42 TL iken toplam net gelir 103.807.414,23 TL düzeyindedir. Gelirin gideri karşılama oranı % 79,17 dir.

2017 yılında, en önemli gelir kaynağı, toplam içindeki %44,33 oranı ile büyük kısmı merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylardan oluşan kişi ve kurumlardan alınan payların yer aldığı diğer gelirlerdir. Vergi gelirlerinin toplam gelirler içindeki oranı % 40,14 olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılında en önemli gider kalemi % 62,67 lik oran ile mal ve hizmet alımları olmuştur. İkinci sırada, % 18,97 lik oran ile büyük çoğunluğu yol yapım giderlerinden oluşan

sermaye giderleri gelmektedir. Personel giderlerinin toplam giderler içindeki payı % 12,93 olarak gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi

hesabı icmal cetveli

- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kesinleşen Sayıştay İlamlarının Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Darıca Belediyesi'nde yapılan incelemede, kesinleşen Sayıştay ilamlarının muhasebe kayıtlarına alınmadığı tespit edilmiştir.

19.10.2006 tarih ve 26324 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Kamu zararından doğan alacakların muhasebe kayıtlarına alınması" başlıklı 9 uncu maddesinde:

"(1) Sayıştay veya mahkeme ilâmları ile bildirilen kamu zararından doğan alacakların, ilâmların idarelerine ulaştığı ... tarihten itibaren beş iş günü içerisinde, merkezde strateji geliştirme birimlerince, taşrada ise takibe yetkili birimce muhasebeleştirmeye esas belgelerin birer nüshası muhasebe birimine gönderilerek, sorumlular ve ilgililer adına muhasebe kayıtlarına alınması istenilir. Taksitlendirilen kamu zararı alacaklarına ilişkin kararın bir örneği de karar tarihinden itibaren beş iş günü içerisinde muhasebe birimine gönderilir. Sayıştay sorgularının ihbar kabul edilerek yapılan değerlendirme sonucunda kamu zararının oluştuğuna karar verilmesi halinde de aynı şekilde işlem yapılır.

(2) Muhasebe birimi, Sayıştay ilâmına istinaden bildirilenleri ilâmda belirtilen sorumlular adına; adlî, idarî veya askerî mahkeme kararlarına istinaden bildirilenleri kararda tazminle yükümlü olduğu belirtilenler adına; bunların dışındakileri ise sorumlular ve ilgililer adına hesaplara kaydeder.

(3) Muhasebe kayıtlarına alınan her bir alacak için bir tahsilat izleme dosyası açılır.

(4) Kamu zararından doğan alacakların muhasebe kayıtlarına alınması ve izlenmesine ilişkin diğer hususlarda, kamu idarelerinin tabi oldukları muhasebe yönetmeliklerinde belirlenen usul ve esaslar uygulanır." denilmiştir.

Maddede kamu idarelerinin tabi oldukları muhasebe yönetmeliğine atıf yapılmış olup, belediyelerin muhasebe kayıtları 25.06.2016 tarih ve 29724 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayınlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde gösterilen usul ve esaslara göre tutulmaktadır. Yönetmelikte Sayıştay İlamlarına ilişkin yapılması gereken işlemler 111 inci maddede ayrıntılı olarak izah edilmiş olup buna göre:

"d) Sayıştay ilamları

1) Sayıştay'ca tazmin hükmedilen paralara ait ilamlar kuruma gönderildiğinde; ilamda yazılı miktarlardan kısmen veya tamamen daha önceden kişilerden alacaklar hesabına

kaydedilmiş miktarlar bulunduğu takdirde, tahsil edilip edilmediğine bakılmaksızın bu paraların hesaplara alınış kaydına ilişkin yevmiye tarih ve numarası ile miktarlarını gösteren bir liste düzenlenir. Söz konusu liste, ilam suretine bağlanarak ilam tutarından bu miktar düşüldükten sonra arta kalan miktarlar yevmiye ve yardımcı defterlere kaydedilir. Daha önce hesaplara alınan ve listede gösterilen alacakların yardımcı defter kayıtlarında; ilamın tarihi, numarası, yılı ve adına tazmin hükmolunan sorumluların kimlikleri belirtilir. İlamın kesinleştiği bildirilinceye kadar, sorumlulardan icraya müracaat edilmeksizin tahsili izlenir. İlamın kesinleştiği bildirilince icra takibine başlanır. Yargılamanın iadesi isteminde bulunmak, icrayı alıkoymaz. Sayıştay'ca temyiz, yargılamanın iadesi veya karar düzeltilmesi yoluyla alacaklardan bir kısmının veya tamamının kaldırılmasına karar verildiği takdirde, buna ait kararlar da gönderildiğinde kaldırılan miktar hesaplardan çıkartılır.” denilmektedir. Ayrıca hesabın işleyişi başlıklı 112 nci maddesinde de ilamların140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilerek muhasebeleştirileceği ifade edilmiştir.

Belediye hesaplarında yapılan incelemede, 2014 yılına ilişkin yazılan yargı raporunun 30.06.2016 tarihinde 7 nci daire tarafından yargılanarak karara bağlandığı, 14.06.2017 tarihinde Temyiz Kurulu'nca onanarak kesinleştiği, kesinleşen tutarın 395.759,03 TL olduğu anlaşılmıştır. Birleştirilmiş veriler defteri ve mizanda yapılan incelemeye göre bu tutarın sorumluları adına ilam tarihinde muhasebeleştirilmediği, tahsilat yapıldıkça ödemelerin tahakkuk ve tahsilat kayıtlarının yapıldığı görülmüştür. Kesinleşen Sayıştay İlamlarının mevzuatta gösterildiği şekilde muhasebe kayıtlarına alınması ve zamanında tahsilatının sağlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "2014 Yılı Sayıştay raporundaki 25 maddeden 21 tanesi zamanında muhasebe kayıtlarına alınmış gerekli tahsilatları yapıp sonuçlandırılmıştır, dört maddede temyiz, karar düzeltme taleplerimizin olduğu ve henüz sonuçlanınca kayıtlara alınacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum cevabında, Sayıştay ilamlarının kesinleştikten sonra kayıtlara alındığı ifade edilmekle birlikte, bulguda yer verilen ve 2017 yılında kesinleşen 2014 yılı ilamının kayıtlara alınışıyla ilgili bir cevap ve muhasebe belgesi göndermemişlerdir. Kesinleşen ve muhasebe kayıtlarında yer almayan ilam tutarı 395.759,03 TL olup, mali tablolarda kişilerden alacaklar hesabı alınan tutar kadar daha az yer almıştır.

BULGU 2: Belediyenin Hissedarı Olduğu Doğalgaz Dağıtım Şirketindeki Ortaklık Payının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Darıca Belediyesi 2017 yılı mizanının incelenmesi neticesinde, kurumun hissedarı olduğu Palgaz Doğal Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketindeki ortaklık payının muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının niteliğini açıklayan 181 inci maddesinde:

“Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya aynı olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 182 nci maddesinde hesabın niteliğine, 183 üncü maddesinde ise hesabın işleyişine ilişkin hükümler yer almaktadır.

4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun 4 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasının (g) bendine göre, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulundan dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır.

Yapılan incelemede; Darıca Belediyesinin % 2,17 oranında hissedarı olduğu Palgaz Doğal Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketindeki ortaklık payının muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür. 40.000.000,00 TL sermayesi bulunan söz konusu doğalgaz dağıtım şirketindeki % 2,17 oranındaki ortaklığın muhasebe kayıtlarında yer almaması neticesinde, kurumun bilançosunda 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 868.000,00 TL tutarında eksik yer aldığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Doğalgaz Dağıtım firması olan Palgaz Doğalgaz Dağıtım Anonim Şirketi ile Belediyemizin ortaklık payı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği Muhasebe kayıtlarına alınarak 241 kodunda işlem yapılmış, Muhasebe işlem fişi ektedir" denilmiştir.

Sonuç olarak Doğalgaz şirketinde yer alan belediye sermaye payının 868.000,00TL olarak 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına 2018 yılında alındığı anlaşılmakla birlikte, söz konusu kayır 2017 yılı mali tablolarındaki hatalı veriyi değiştirmemiştir.

BULGU 3: İller Bankası Ortaklık Payının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

İller Bankası Kanunu uyarınca belediye tarafından İller Bankası'na ödenen ortaklık payının 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı Hesabın niteliği" başlıklı 178 inci maddesinde;

"Bu hesap, kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarlar ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan tutarlar ile bu kuruluşlara ikrazen verilen ve mahsup edilen tutarların izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı yönetmeliğin 179 ve 180 inci maddelerinde 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler ve hesabın işleyişi açıklanmıştır.

Yapılan incelemede Darıca Belediyesi tarafından zorunlu olarak ödenen iller bankası ortaklık payının 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına kaydedilmesi gerekirken 2017 yılına ilişkin 787,488.68 TL'nin anılan hesaba kaydedilmediği tespit edilmiştir.

İller Bankası'na ödenen veya İller Bankası'nca kurum hesaplarına tahakkuk ettirilen ortaklık paylarının 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına kaydedilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "İller Bankası Ortaklık payı, İller bankasından alınan pay cetvelinde olmadığı için işlem yapılmamıştır, İller Bankası ile gerekli yazışma yapılarak ortaklık payı alınıp Muhasebe işlemi yapılmış olup, ekte sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurumca 2018 yılına ilişkin ortaklık payının kaydının yapıldığı anlaşılacakla birlikte, 2017 yılına ilişkin 787,488.68 TL lik tutarın kayıtlara alınması sağlanmamıştır. Mali tablolarda 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı bu miktar kadar noksan yer almaktadır.

BULGU 4: Haklar Hesabına Kaydedilmesi Gereken Kayıtların Doğrudan Giderleştirilmesi

Kurumun 2017 yılı içinde gerçekleştirdiği doğrudan temin ve ihale ile yapılan yazılım alımlarında 260 Haklar hesabını kullanmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "260 Haklar hesabı Hesabın niteliği" başlıklı 210 uncu maddesinde;

"Bu hesap, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı yönetmeliğin "268 Birikmiş amortismanlar hesabı Hesabın niteliği" başlıklı maddesinde;

"Bu hesap, maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılacakları süre içerisinde yok edilmesini izlemek için kullanılır." hükmü yer almaktadır.

Kurumun satın aldığı 608,505.20 TL tutarındaki yeni yazılım programları 260 Haklar hesabına kaydedilmesi gerekirken, doğrudan 630 Giderler hesabına kaydedilmiş olması, bu hesapların ve 268 Birikmiş amortismanlar hesabının gerçek değerleriyle mali rapor ve tablolarda yer almamasına yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; *"Harcama Birimi tarafından hazırlanıp Gerçekleştirme görevlisi ve Harcama yetkilisi tarafından onaylanan ve Müdürlüğümüze gelen harcama belgelerindeki 260 haklar hesabının kullanılmaması gözden kaçırılmış olup, 2018 yılı harcama belgesinde işleme alınmıştır örnek ödeme emri belgesi..sunulmuştur."*

Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguya iştirak edildiği ve 2018 yılından itibaren gerekli önlemlerin alındığı ifade edilmiştir. Ancak bulguda belirtilen hatalar 2017 yılı mali tablolarını etkilemiş olup 260, 268 ve 630 hesaplarının hatalı çalışmasına neden olmuştur.

BULGU 5: Elektrik, Doğalgaz ve Mesire Yeri İçin Ödenen Güvence Bedellerinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

Kurum tarafından ödenen güvence bedelleri ve depozitoların 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "126 Verilen depozito ve teminatlar hesabı Hesabın niteliği" başlıklı 95 inci maddesinde;

“Bu hesap, kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin 96 ncı maddesinde hesabın işleyişi anlatılmıştır.

Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabında izlenmesi gerekmektedir. Ancak kurum tarafından, elektrik, doğalgaz abonelikleri ve mesire yeri kiralanması için ödenen güvence bedellerinin doğrudan gider yazılarak, 630 Giderler hesabında muhasebeleştirilmesi ve 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabının hiç kullanılmaması sonucu mali tabloların gerçek durumu yansıtmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *"Kurumumuz tarafından Mesire alanı için ödenen Depozite ve Güvence bedeli düzeltme fişi ile 126 hesaba alınmış olup, ilgili işlem fişi ... sunulmuştur."* denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında mesire yeri için ödenen tutarlar için gerekli düzeltmelerin yapıldığı ifade edilmişse de bu düzeltme 2018 yılında yapıldığından ve diğer depozito ve teminatlar ilgili hesaplarına kaydedilmemiş olduğundan, 2017 yılına ilişkin tablolarda, tepiti yapılan (yaklaşık) 76.186,00TL lık tutar 630 ve 126 hesaplarına fazladan veya noksan olarak kaydedildiği olarak çalıştığı ve mali tabloların doğruluğunu etkilediği görülmektedir.

BULGU 6: İhale ile Yaptırılan Maddi Duran Varlıklar İçin Gerçekleşen Harcamaların Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına Kaydedilmemesi

Kurum tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında ihale edilen ve yapımına devam edilen Darıca Eski Tekel Binası ve İskoliye Mektebi Restorasyonları Uygulaması işleri ile ilgili olarak, düzenlenen hak edişlerin tahakkuk ve ödemelerine ait muhasebe kayıtlarında 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabı kullanılmadan 251 Yer altı ve yer üstü düzenleri hesabı ile 252 Binalar hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 kodlu Yapılmakta olan yatırımlar hesabının niteliğinin belirtildiği 204 üncü maddesinde:

"Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır."

"Hesabın işleyişi" başlıklı 205 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde;

"Gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan bu hesaba borç, ... kaydedilir.

(b) bendinde:

"Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir." hükümleri yer almaktadır.

Kurum tarafından yılı içerisinde geçici kabulü yapılmayan restorasyon uygulama işi ile ilgili olarak, geçici kabul işlemi yapılincaya kadar 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenmesi gereken 840.939,00 TL'nin doğrudan maddi duran varlık hesaplarında izlendiği ve neticede cari yılda devam etmekte olan yatırımların mali tablolarda hatalı bir biçimde yansıtıldığı görülmüştür.

Yapımı devam eden maddi duran varlıklara ilişkin harcamaların, geçici kabulü yapılincaya kadar 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz tarafından 4734 sayılı kamu ihale kanununun kapsamında ihale edilen Darıca Eski Tekel Binası ve İs koliye Mektebi Restorasyonları Uygulaması işleri ile ilgili hakkedişleri ve ödeme emri belgeleri Harcama birimi olan Fen İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanmakta ve ödeme yapılmak üzere Mali Hizmetler Müdürlüğümüze teslim edilmektedir, Müdürlüğümüz Ön Mali Kontrol yetkilisi tarafından gözden kaçırılan hesap hakaretlerine 2018 yılında hassasiyetle dikkat edilmektedir." denilmiştir.

Sonuç olarak 2017 yılında yapılan hatalı muhasebe kayıtları sonucu, 251 Yer altı ve yer üstü düzenleri hesabı ile 252 Binalar hesabına kaydedilen yatırım giderleri nedeniyle, mali tablolarda 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabı 840.939,00 TL noksan yer almıştır.

BULGU 7: Çeşitli Kıyı Alanlarının Doldurulması Suretiyle Kazanılan Alanların Muhasebe Kayıtlarında Görülmemesi

Darıca Belediyesinde yapılan incelemede, idare tarafından dolgu alanı olarak kazandırılan alanların muhasebe kayıtlarına alınmadığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 79 uncu maddesinin 2 nci fıkrasında;

“Belediye tarafından deniz, akarsu ve gölden doldurma suretiyle kazanılan alanlar, Kıyı Kanunu ve ilgili mevzuata uygun olarak kullanılmak şartıyla Maliye Bakanlığı tarafından belediyelerin, büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerinin tasarrufuna bırakılır.” denilmektedir. Söz konusu maddede, dolgu alanlarının belediyelere devri emredici nitelikte yer almış ve ilgili bakanlığa konu hakkında takdir hakkı bırakılmamıştır.

Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 01/11/2017 tarihinde yayınladığı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına göre mülkiyet veya tahsis durumuna göre dolgu alanlarının 250 hesabında ve ayrı bir detay kodunda izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. 27/05/2017 tarih ve 29724 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayınlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187 nci maddesine göre duran varlıkların maliyet bedeli ile hesaplara alınması, maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilmesi gerekmektedir.

Konuyla ilgili yapılan incelemede, belediyenin 2015 ve 2016 yıllarına ait Faaliyet Raporlarında 3. ve 4. etap sahil düzenleme ve rekreasyon alanlarının yapıldığı görülmekte, ancak belediyenin mizan veya taşınmazlarında dolgu alanlarına ilişkin bir kayıt görünmemektedir. Söz konusu alanların Maliye Bakanlığı nezdinde girişimde bulunarak öncelikle tasarruflarının devrinin, sonrasında da yapılan harcamaların toplamının tespit edilerek bu tutarlar üzerinden muhasebe kayıtlarına alınmasının mevzuata uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Söz konusu bulguda belirtildiği üzere Milli Emlak Müdürlüğü ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi nezdinde dolgu alanlarının tasarruflarının

devrine ilişkin çalışmalara başlayacak ve tasarruf devri alındıktan sonra idareimizce bu alanlara ilişkin yapılan harcamalar tespit edilerek kayıt altına alınacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuatına uygun olarak yapılmaması nedeniyle, 251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı eksik çalışmış olup 2017 mali yılı tablolarında yer alan "(25) Maddi Duran Varlıklar" hesap alanının doğruluğu ve güvenilirliği olumsuz yönde etkilenmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Darıca Belediyesi 2017 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 2017 Yılı Temmuz Ayı İçerisinde Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Hazırlanmaması

Darıca Belediyesi tarafından 2017 Yılı Temmuz ayı içerisinde Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun hazırlanıp kamuoyuna sunulmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Malî saydamlık" başlıklı 7 nci maddesine göre, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyunun zamanında bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla idarenin, görev, yetki ve sorumlulukları açık olarak tanımlaması, politika, strateji ve yıllık programlarla bütçelerinin hazırlaması, yetkili organlarında görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçlarıyla raporlarının kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olmasını sağlaması zorunludur.

Kanun'un 30 uncu maddesinin son fıkrasında;

"Genel yönetim kapsamındaki idareler bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini; Maliye Bakanlığı ise merkezi yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya

ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan malî durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar.” denilmektedir.

Bu düzenleme ile kamu hizmetlerinin yürütülmesinde ve bütçe uygulamalarında saydamlığın ve hesap verebilirliğin artırılması ve kamuoyunun kamu idareleri üzerindeki genel denetim ve gözetim fonksiyonunun gerçekleştirilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun temel esaslarını oluşturan mali saydamlık, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerinin de gereği olarak ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçlarını, finansman durumunu, ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefler ile faaliyetlerini kapsayan Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun hazırlanıp temmuz ayı içinde kamuoyuna duyurulması gerekmektedir.

Bu itibarla idarenin, bütçe uygulamasının ilk altı aylık uygulama sonuçlarını ve ikinci altı aya ilişkin “Mali Durum ve Beklentiler Raporu” nu hazırlayarak saydamlık ilkesi gereğince kamuoyuna açıklaması ve söz konusu bilgilerin sürekli olarak ulaşılabilir olmasını sağlaması gerektiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizin 2018 yılı Kurumsal Mali Durum ve beklentiler raporu 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Mali saydamlık" başlıklı 7'nci maddesine uygun olarak Temmuz ayında hazırlanıp internet sitemizde yayınlanması sağlanacaktır."

Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında 2017 yılı Mali Kurumsal Durum ve Beklentiler Raporuna İlişkin bilgi verilmemiş ancak bulguya iştirak edildiği ve 2018 yılı raporunun temmuz ayında internet sitesinde yayınlanmasının sağlanacağı ifade edilmiş olup konu takip edilecektir.

BULGU 2: Kalkınma Ajansı Payının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

Darıca Belediyesi 2017 yılı hesaplarının incelenmesi neticesinde, kalkınma ajansı paylarının 363-Kamu İdareleri Payları Hesabında yer alması gerekirken 320-Bütçe Emanetleri Hesabında takip edildiği tespit edilmiştir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 19 uncu maddesinin d bendinde;

“Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için; borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.” hükmü yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "363 Kamu idareleri payları hesabı Hesabın niteliği" başlıklı 276 ncı maddesinde:

“Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Hatalı kayıt yapılması sonucu; 320-Bütçe Emanetleri Hesabının 451.093,63 TL tutarında fazla, 363-Kamu İdareleri Payları Hesabının ise aynı tutarda eksik görünmesine neden olduğu anlaşılmıştır. Tahakkuk eden veya ödenen kalkınma ajansı paylarının 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına kaydedilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Kalkınma Ajansı payı bu güne kadar 320 hesaba alınıp bu hesaptan ödeme yapılmakta iken 2018 yılı katkı payı 363 Kamu idareleri payları hesabına alınmış olup, Muhasebe işlem fişi ektedir." denilmiştir.

Sonuç olarak Kalkınma ajansı katkı paylarının 2018 yılında 363 nolu hesaba kaydedilmeye başlandığı anlaşılmakla birlikte, 2017 yılındaki hatalı kayıtlar düzeltilmemiştir. Mali tablolarda, 320-Bütçe Emanetleri Hesabı 451.093,63 TL tutarında fazla, 363-Kamu İdareleri Payları Hesabı ise aynı tutarda eksik görünmektedir.

BULGU 3: İmar Mevzuatı Gereğince Otopark Yeri Ayrılmayan İnşaatlardan Tahsil Edilmesi Gereken Meblağların Yatırılması İçin Açılması Gereken Banka Hesabının İlçe Belediyesi Adına Açılmaması

İmar mevzuatı gereğince, yapı projelerinde otopark yeri ayrılmaması nedeniyle ilçe belediyesi adına açılması gereken hesabın Büyükşehir Belediyesi adına açıldığı, Kocaeli Büyükşehir Belediyesine ait TR75 0001 5001 5800 7304 5061 86 nolu hesaba ilgililerce doğrudan yatırılan tutarlar ve işlemler üzerinde ilçe belediyesinin herhangi bir yetki ve kullanımının olmadığı görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'nda konuyla ilgili şu hükümler yer almaktadır.

“Otoparklar:

Madde 37 – İmar planlarının tanziminde planlanan beldenin ve bölgenin şartları ile müstakbel ihtiyaçlar göz önünde tutularak lüzumlu otopark yerleri ayrılır.

Otopark ihtiyacı bulunan bina ve tesislere lüzumlu otopark yeri tefrik edilmedikçe yapı izni, otopark tesis edilmedikçe de kullanma izni verilmez.

Kullanma izni alındıktan sonra otopark yeri, plana ve yönetmelik hükümlerine aykırı olarak başka maksatlara tahsis edilemez. Bu fıkra hükmüne aykırı hareket edildiği takdirde ilgili idarece yapılacak tebligat üzerine en geç üç ay içerisinde bu aykırılık giderilir. Mülk sahibi tebligata rağmen müddeti içerisinde gerekli düzeltmeyi yapmaz ise, belediye encümeni veya il idare kurulu kararı ile bu hizmet ilgili idarece yapılır ve masrafı mal sahibinden tahsil edilir.

Yönetmelik:

Madde 44 ...

III - Otopark ayrılması gereken bina ve tesisler ile diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte tespit edilir.

Otopark yapılmasını gerektiren bina ve tesislerin neler olduğu, otopark ihtiyacının miktar, ölçü ve diğer şartları ile bu ihtiyacın nasıl tespit olunup giderileceği ise, bu yönetmelikte belirtilir.”

01.07.1993 tarih 21624 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Otopark Yönetmeliği’nde;

“Otopark Bedelinin Tahakkuk ve Tahsili

Madde 10- (Değişik birinci fıkra:RG-22/04/2006-26147) Otopark bedelinin hesabında, 4 üncü maddenin (d) bendinde belirtilen birim park alanları ile 5 inci maddede belirtilen otopark sayısı esas alınır.

(Değişik ikinci fıkra:RG-22/04/2006-26147) Otopark bedellerinin tahakkuk ve tahsil esasları Yönetmelik ve Tebliğ hükümleri de dikkate alınarak belediye meclisleri veya il genel meclisleri tarafından belirlenir.

Otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.

3030 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılır.

İlçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağı, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparkları için kullanılır.” denilmektedir.

10/07/2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 27 nci maddesinde de “(Ek fıkra: 12/11/2012-6360/11 md.) İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler tahsil tarihinden itibaren kırkbeş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılır. Büyükşehir belediyeleri bu geliri tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanır. Bu gelirler bu fıkroda belirtilen amaç dışında kullanılamaz.” düzenlemesi bulunmaktadır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesince otopark bedellerinin tahsili amacıyla, TR75 0001 5001 5800 7304 5061 86 nolu hesap açıldığı, otopark bedellerinin ilgililerce doğrudan bu hesaba yatırıldığı, ilçe belediyesi adına açılmış ayrı bir hesap bulunmadığı görülmüştür.

Yukarıda yer alan hükümler gereğince, ilçe belediyesi adına bir hesabın açılması, otopark bedellerinin bu hesapta toplanması ve kırkbeş gün içinde Büyükşehir Belediyesi hesabına aktarılması, ilçe belediyesi adına açılan hesapların vadeli hesap olarak değerlendirilmesi ve hesaba faiz talep edilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Yapılan teknik incelemeler neticesinde; 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 27.maddesinin 12/11/2012 tarih ve 6360/11 Md. Sayılı ek fıkrasında” İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler tahsil tarihinden itibaren kırk beş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılır. Büyükşehir belediyeleri bu geliri tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanır. Bu gelirler bu fıkroda belirtilen amaç dışında kullanılamaz” ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Otopark Yönetmeliği Uygulama İlke ve Esaslarının ”Otopark Bedelinin Tahakkuk ve Tahsili” başlıklı 8.3.3 maddesinde Otopark bedelleri Büyükşehir Belediye Başkanlığınca İlçe belediye başkanlığı adına Devlet bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır. Bu hesaptan toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.” İfadeleri yer almaktadır.

Buna göre, İmar mevzuatı gereğince, Otopark yeri ayrılmayan inşaatlardan tahsil edilmesi gereken meblağların yatırılması için, Halk Bankası Darıca Şubesinde Darıca Belediye Başkanlığı adına TR68 0001 2001 3470 0007 0000 02 İBAN numaralı bir hesap açılarak gerekli Otopark ücretlerinin bu hesaba yatırılması sağlanacaktır. denilmektedir.

Sonuç olarak Otopark bedellerinin cevapta belirtilen hesaba yatırılıp yatırılmadığı, hesapta gerçekleşen işlemler, önümüzdeki denetim döneminde kontrol edilecektir.

BULGU 4: Fiyat Farkı Ödemelerinden Ek Kesin Teminat Alınmaması

Darıca Belediyesinde yapılan incelemede, bazı hizmet alımı ihalelerinde, fiyat farkı ödemeleri üzerinden ek kesin teminatların alınmadığı görülmüştür.

4735 sayılı kanunun 12 nci maddesinde, ek kesin teminat alınması gereken haller düzenlenmiş olup, fiyat farkı ödenmesi öngörülerek ihale edilen işlerde fiyat farkı olarak ödenecek bedelin, sözleşme bedelinde artış meydana gelmesi halinde bu artış tutarının % 6 sı oranında teminat olarak kabul edilen değerler üzerinden ek kesin teminat alınacağı ifade edilmiştir. Benzer düzenleme 04.03.2009 tarih ve 27159 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Hizmet İşleri Uygulama Yönetmeliği'nin 55 inci maddesinin 10 uncu bendinde de yapılmış olup, idarelerin iş artışlarından ya da fiyat farkından kaynaklanan ödemelerde ek kesin teminat almasının zorunlu olduğu açıktır.

Ancak yapılan incelemede, fiyat farkı ödenen üç ihaleden ikisinde ek kesin teminat alınmadığı, bu hususun da yukarıdaki mevzuat hükümlerine aykırılık taşıdığı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “Fen işleri Müdürlüğü tarafından ihalesi yapılan akaryakıt alım ihalesinde fiyat farkından kaynaklanan ödemelerde ek kesin teminat tutarı yüklenici firma ile müdürlüğümüz arasında düzenlenen hakedişlerden kesilmek suretiyle ek kesin teminatlar alınmıştır. Bundan sonraki ihalelerde bu konu özellikle dikkate alınacaktır.” denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi akaryakıt ihalesinde ek kesin teminat aldığını ve bundan sonraki süreçte ihalelerde bulgu konusu uygulamaya dikkat edeceklerini ifade etmiş olmakla birlikte, 2017 hesaplarında ilgili ihalelere ilişkin ek kesin teminat alınmaması, ilgili muhasebe hesaplarının eksik çalışmasına neden olmuştur. Bulgu konusu uygulamalar önümüzdeki denetim dönemlerinde kontrol edilecektir.

BULGU 5: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsil Edilmemesi

Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına, bu hakka ilişkin uygulanacak ücret tarifesine ve yönetmelik kapsamındaki işlemlerin denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik, elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi birçok kavramı tanımlamıştır.

Yine aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiştir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi AYKOME Çalışma Yönetmeliği' nin 7 nci maddesinin e bendinde ise, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'te düzenlenen sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerin bedellerinin tek elde toplanabilmesi için Telekomünikasyonla ilgili tüm kanal ruhsatları (arıza müdahaleleri dâhil) Kocaeli Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda olduğu belirtilmektedir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, AYKOME yönetmeliğinde her ne kadar geçiş hakkı bedellerinin Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nce tahsil edileceği hükmü yer alsada ilgili ilçe belediyelerinin kendi sorumluluklarındaki cadde ve sokaklara ait geçiş hakkı bedellerinin ilçe belediyelerinin geliri olduğu, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi AYKOME Çalışma Yönetmeliği'nin bu açıdan 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmeliğe aykırı olduğu, söz konusu ilçe belediyesine ait yerlerden elde edilen gelirlerin Büyükşehir Belediyesince aktarılmaması nedeniyle Darıca

Belediyesi'nin gelir kaybı uğradığı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizin Mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsilini yapan Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından değil, Belediyemiz tarafından yapılması için Mali Hizmetler Müdürlüğü olarak 18.05.2018 tarih E.42123 sayılı yazı ile Fen İşleri Müdürlüğüne gerekli işlemlerin yapılması istenilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında söz konusu ücretlerin takip ve tahsili için ilgili müdürlüğe yazı yazıldığı ifade edilmiş ancak herhangi bir ücret tarifesine ya da tahakkuk bilgisine yer verilmemiştir. Konunun izleyen yıllarda takibinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 6: Ambalaj Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi İçin Yetki Verilen Şirketlerden Herhangi Bir Bedel Alınmaması

Ambalaj atıkların toplanması için verilen imtiyaz hakkının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale yapılmaksızın ve herhangi bir bedel alınmaksızın verildiği tespit edilmiştir.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 15 inci maddesinin 1 inci fıkrası (g) bendinde "*Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak*" belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

Diğer yandan Devlet İhale Kanunu'nun "*Kapsam*" başlıklı 1 inci maddesinde "*Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.*" hükmüne yer verilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8 inci maddesine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 24.08.2011 tarih ve 28035 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikte ambalaj atıklarının toplanması, ayrıştırılması ve geri kazanımına ilişkin ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. Yönetmeliğe göre; ambalaj atığını toplamak veya toplattırmak, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak/kurdurmak, işletmek/işlettirmek ve kurduğu tesislere çevre lisansı/geçici faaliyet belgesi almak/aldırmak belediyelerin uhdesindedir. Belediyeler söz konusu işleri ya bizzat kendileri yapmak ya da

Çevre Bakanlığı'ndan çevre lisansı almış firmalarla sözleşme yaparak yaptırmak durumundadırlar.

Darıca Belediyesi ile C*** Trz. San. Tic. Ltd. Şti. arasında 22.11.2016 tarihinde, Darıca Belediyesi ile Ç*** Vakfı İktisadi İşletmesi arasında 01.01.2016 tarihinde ve Darıca Belediyesi ile başka bir geri dönüşüm firması arasında 25.03.2015 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Ancak, bu sözleşmelerde belediyeye gelir sağlayacak bir hüküm yer almamıştır.

Ambalaj atıklarının toplanması işi gelir getirici bir faaliyet olarak değerlendirildiğinden ihale yoluyla gördürülmesi gerekmektedir. Sonuç olarak; Belediye, 2886 sayılı Kanun çerçevesinde ihale yapmalı, lisanslı firmalar arasında rekabet ortamı sağlanmalı ve en yüksek geliri veren şirkete söz konusu imtiyaz hakkı verilmelidir.

Bu husus 2014 yılı Sayıştay Raporunda yer almasına rağmen ambalaj atıklarının işlem dosyasında yapılan incelemelerde mevzuata aykırılığın giderilmesine yönelik herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "13/7/2005 tarihli ve 25874 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır başlıklı 15'nci maddesi (g) bendinde "Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak".

Belediye, (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen hizmetleri Danıştayın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi kırkdokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir; toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceği gibi toplu taşıma hatlarını kiraya verme veya 67 nci maddedeki esaslara göre hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir.

hükümleri yer almaktadır.

Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplama çalışmaları ise 24/08/2011 tarihli ve 28035 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğın "de belirlenen hükümler doğrultusunda yürütülmektedir. Anılan Yönetmeliğın;

Tanımlar başlıklı 4'ncü maddesi (b) bendinde;

Ambalaj atığı: Üretim artıkları hariç, ürünlerin veya herhangi bir malzemenin tüketiciye ya da nihai kullanıcıya ulaştırılması aşamasında ürünün sunumu için kullanılan ve ürünün kullanılmasından sonra oluşan kullanım ömrü dolmuş tekrar kullanılabilir ambalajlar da dâhil çevreye atılan veya bırakılan satış, ikincil ve nakliye ambalajlarının atıklarını,

Genel ilkeler başlıklı 5'nci maddesi 1'nci fıkrasının (c) bendinde;

Ambalaj atıklarının çevreye zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama verilmesi ve düzenli depolama sahalarında depolanarak bertarafı yasaktır.

Belediyelerin görev ve yetkileri başlıklı 8'nci maddesinde;

a) Ambalaj atıklarını kaynağında ayrı toplamak veya toplattırmakla, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak/kurdurmak, işletmek/işlettirmekle ve kurduğu tesislere çevre lisansı/geçici faaliyet belgesi almak/aldırmakla,

b) Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması için ambalaj atıkları yönetim planını hazırlamakla,

c) Piyasaya sürenler ve/veya yetkilendirilmiş kuruluş ile sözleşme yapılması durumunda ise ambalaj atıkları yönetim planını birlikte hazırlamakla ve Bakanlığa sunmakla, yönetim planı kapsamında gelişme raporlarını hazırlamak ve il çevre ve şehircilik müdürlüğüne sunmakla,

ç) Ambalaj atığı yönetim planı doğrultusunda, çalışmalarını yürütmek, gerekli önlemleri almakla,

d) Ambalaj atıklarının evsel atık toplama araçlarına alınmaması için gerekli tedbirleri almakla,

e) Ambalaj atıklarının düzenli depolama sahalarına kabul edilmemesi için gerekli önlemleri almakla,

f) Çevre lisansı başvurusunda bulunacak olan toplama-ayırma, geri dönüşüm ve geri kazanım tesislerine çalışabilecekleri uygun alan temin etmekle,

g) Toplama ayırma, geri dönüşüm ve geri kazanım tesislerini belediye imar planları üzerine işlemekle ve altyapı hizmetlerini öncelikli olarak sağlamakla,

ğ) Ambalaj atıkları yönetimi kapsamında, bu Yönetmelikle sorumluluk verilen taraflarla birlikte eğitim faaliyetleri yapmak ve katkıda bulunmakla,

h) Ambalaj atıkları yönetim planı kapsamında toplanan ambalaj atıklarına ilişkin belgeleri düzenlemek ve/veya onaylamakla,

ı) Ambalaj atığı yönetimi konusundaki sorumluluklarını, gerekli görmesi halinde, yetkilendirilmiş kuruluşla işbirliği içerisinde yürütmekle,

i) Ambalaj atıklarının yetkili olmayan kişiler tarafından toplanmasını, taşınmasını, depolanmasını, geri dönüştürülmesi ve geri kazanılmasını önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almakla,

j) Tercih etmeleri halinde, afetzedelerin acil barınma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yapılacak evlerin imalatında hammadde ihtiyacını karşılamak üzere, Polietilenteraftalat ambalaj atıkları toplama yükümlülüğünü yapılacak sözleşme ile Türkiye Kızılay Derneğine devretmekle,

görevli ve yükümlüdürler.

Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı biriktirilmesi başlıklı 23'ncü maddesi 1'nci fıkrasında;

Kullanılan malzemeye ve oluştuğu kaynağa bakılmaksızın, tüketim sonucu oluşan ambalaj atıkları, çevre kirliliğinin azaltılması, düzenli depolama tesislerinden azami seviyede istifade edilmesi ve ekonomiye katkı sağlanması amacıyla diğer atıklardan ayrı olarak oluştukları yerlerde biriktirilmek zorundadır.

Ambalaj atıklarını ayrı toplama sistemi başlıklı 24'ncü maddesinde;

(1) Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasından 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7'nci maddesi kapsamında, büyükşehir belediye sınırları içerisinde ilçe belediyeleri, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesi kapsamında, belediyeler sorumludur,

(2) Belediyeler;

a) *Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplama-ayırma faaliyetini kendisi veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştirir,*

(7) *Ambalaj atıkları yönetim planı kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların maliyetini, sözleşme yapılan piyasaya sürenler ve/veya yetkilendirilmiş kuruluş, sözleşme yapılmaması halinde belediye karşılar.*

hükümleri yer almaktadır.

Belediye Kanunu'nun 15'nci maddesi (g) bendinde yer alan hüküm "katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı ... ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak" olarak belirlenmiş olduğundan; ambalaj atıkları belediyelerin toplamakla yükümlü olduğu katı atık tanımını kapsamamaktadır.

Belediye Kanununda, ambalaj atıklarının toplanması-taşınması-ayrıştırılması konularında verilen bir görev ve yükümlülük olmadığından, bu işin imtiyaz yolu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre devrine yönelik ihale gerçekleştirilememektedir.

Dolayısıyla; belediyeler tarafından ambalaj atıklarının toplanması konusunda yapılan çalışmalar, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nda belirlenen genişletilmiş üretici sorumluluğu kapsamında, piyasaya sürenler ve yetkilendirilmiş kuruluşlar aracılığıyla yürütülmektedir.

Şöyle ki;

Yönetmelik, ambalaj atıklarının toplanması ile ilgili her türlü ekonomik sorumluluğu piyasaya sürenlere verdiğiinden Belediyeler bu konuda harcama yapamamakta, dolayısıyla Bakanlık tarafından lisans verilen firmalar ve yetkilendirilmiş kuruluşlar ile yapılan sözleşmeler kapsamında çalışmalarını yürütmektedir.

Bu sözleşmeler kapsamında lisanslı firmalar, yapmış oldukları toplama-ayırma, biriktirme ekipmanı (konteyner-poşet), bilgilendirme materyalleri (afiş-broşür), eğitim ve tanıtım, bakiye atık bertaraf vs. gibi her türlü giderin maliyetlerini karşılamakla yükümlüdürler, yapılan bu maliyetleri de ayırma işlemine tabi tutulan ambalaj atıklarının satılmasından ve belgelendirme işlemi sonrasında yetkilendirilmiş kuruluşlardan elde edilen gelirden karşılamaktadırlar.

Belediyeler; yüksek yatırım maliyeti gerektiren ambalaj atıkları ayırma tesisi gibi yatırımları, tesis giderlerini (elektrik, su, doğalgaz vb.), toplama-taşıma-ayırıştırma iş ve işlemlerinin (yakıt, araç temini, araç amortismanı vb.) ve bu iş kapsamında çalışacak personellerin maliyetlerini (SGK, maaş vb.), toplama ekipmanlarının teminini ve bakım-onarımını, bilgilendirme materyallerinin teminini, atık toplama kampanyaları ödülleri, masraf gerektiren vs. diğer giderleri sözleşme yaptığı lisanslı firmanın karşılamasını sağlayarak, yönetmelikte verilen bu sorumluluğunu herhangi bir bedel ödemeksizin yerine getirmektedir.

Bununla birlikte; ambalaj atıklarının toplanması-taşınması-ayırıştırılması maliyetleri, hanelerden toplanan atıkların satışı ve belgelendirme bedeli ile karşılanamamaktadır. Çevre Kanunu ve yönetmeliklerde belirlendiği üzere toplama maliyetlerini piyasaya sürenler karşılaması gerektiğinden bu işi Belediyeler adına yapan lisanslı firmalardan ayrıca bir bedel talep edilmesi durumunda bu işi üstlenecek lisanslı firma bulunması mümkün değildir.

Şu hususun göz ardı edilmemesi gerekir ki; ambalaj atıklarının hanelerden ayrı toplanması iş ve işlemlerinde Belediyelerin herhangi bir lisanslı firma ile sözleşme yapamaması durumunda, ya yönetmelik ile verilen sorumluluklarını yerine getiremeyecekler (bu durumda ekonomik değeri olan atıklar geri kazanılamayacak ve depolama alanlarına gönderilecek) ya da 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile bu iş için hizmet satın almak durumunda kalacaklardır.

Ülkemiz ölçeğine bakıldığında da bu işi 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince ihale eden ve gelir eden Belediye olduğu bilinmemektedir.

Sonuç olarak Belediye Kanunu'nda belirlenmemiş, ancak Çevre Kanunu'na istinaden çıkartılan yönetmelik ile verilmiş bu sorumluluklarını herhangi bir harcama yapmaksızın yerine getiren Belediyeler, kamu kaynaklarını israf etmeden ve ekonomiye katkı sağlayan bir politika izlemektedirler."

Denilmiştir.

Sonuç olarak Ambalaj atıklarının toplanması için verilen imtiyaz hakkının ihale yapılmadan, rekabet sağlanmadan ve herhangi bir bedel alınmadan verilmesine ilişkin; 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin birinci fıkrasının "g" bendinde, katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

Aynı maddenin müteakip ikinci fıkrasında, katı atıkların toplanması, taşınması... ile ilgili bütün hizmetlerin Danıştayın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi kırkdokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredilebileceği ayrıca hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan katı atıklar; evsel atıklar, endüstriyel atıklar (tehlikeli atıklar, tehlikesiz atıklar), özel nitelikli atıklar (ambalaj atıkları) ve atık piller olmak üzere sayılarak, ambalaj atıkları cam, plastik, kağıt gibi özel nitelikli ve geri dönüşümü sağlanan katı atıklar olarak nitelendirildiği bilinmektedir.

Bu nedenle Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde hüküm altına alınan katı atıkların ambalaj atıklarını kapsadığını ve belediyeye toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri bizzat kendisi yapmak ya da imtiyaz vermek suretiyle yaptırmakla imtiyaz ve yetkilendirdiği düşünülmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8'inci, 11'inci ve 12'nci maddelerine dayanılarak çıkarılan "Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği" gereği, belediyeler, ambalaj atığını toplamak veya toplattırmak, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak/kurdurmak, işletmek/işlettirmek ve kurduğu tesislere çevre lisansı/geçici faaliyet belgesi almak/aldırmak zorundadır.

Belediyeler söz konusu işleri ya bizzat kendileri yapmak ya da Çevre Bakanlığı'ndan çevre lisansı almış firmalarla sözleşme yaparak yetkiyi devretmek durumundadırlar.

Dolayısıyla söz konusu imtiyaz hakkı devrinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde ihale yoluyla yapılmasının ve karşılığında da gelir elde edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 7: Evsel Katı Atık Ücretinin Tahsil Edilmemesi

Kamu idaresi hesaplarında yapılan incelemede evsel katı atıkların bertaraf edilmesiyle ilgili ücret tarifesi belirlenmediği, yapılan harcamaların paydaşlara tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Kanunla değişik "İlkeler" başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, kirlenme ve bozulmanın önlenmesi, sınırlandırılması, giderilmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan harcamaların kirleten veya bozulmaya neden olan tarafından karşılanacağı ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un 26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Kanunla değişik "Tanımlar" başlıklı 2 nci maddesinde ise "Kirleten" tanımının, "*faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri*", "Evsel katı atık" tanımının ise "*tehlikeli ve zararlı atık kapsamına girmeyen konut, sanayi, işyeri, piknik alanları gibi yerlerden gelen katı atıkları*" ifade ettiği belirtilmiştir.

Kanun'un 26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Kanun'la değişik 11 inci maddesinin onbirinci fıkrasında aynen: "*Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettiirmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarife göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.*" denilerek belediyelerin evsel katı atık dolayısıyla yapacakları harcamaların, bu hizmetten yararlanan kişilerden, yani kirlenmeye, evsel katı atıkların oluşmasına sebep olanlardan alınmasını bir zorunluluk haline getirmiştir.

4736 sayılı Kanun'un 1 inci maddesinde belediyelerin de dâhil olduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin "Uyum süreci" başlıklı Geçici 1 inci maddesinde aynen: "*26/10/2011 tarihi itibarıyla bu Yönetmeliğe, tarife belirleme, abonelik, sözleşme, teknik alt yapı eksiklikleri ile kendi aralarında maliyet ve bölüşüm hesabı yapmayanlar da dâhil olmak üzere, uyum sağlayamamış olan atıksu altyapı yönetimleri ve evsel katı atık idareleri, 31/12/2018 tarihine kadar bu Yönetmeliğe uyum sağlamakla yükümlüdürler.*" Denilmektedir. Kurum, uyum süreci çalışmaları olarak 2012-2013-2014 yıllarında ücret tarifeleri belirleyip, tahakkuk ve tahsilat işlemlerini de sadece iş yerleri için gerçekleştirilmekte yetinmiştir.

Belediyeler tarafından gerçekleştirilen evsel katı atık toplama işi, kirlenen kişilere yapılan bir nev'i hizmettir. Zira 2872 sayılı Kanun'da da belirtildiği üzere kirlenen kişinin bu kirliliğin giderilmesi için yapılacak harcamaları karşılaması Kanun'un temel

prensiplerindedir. Dolayısıyla bu hizmet için ücret tarifesi belirleyip, masrafların kirleten kişilerden alınması gerekirken bunun yapılmaması veya eksik yapılması hem 2872 sayılı Kanun'a hem de 4736 sayılı Kanun'a aykırıdır.

Belediyenin muhasebe kayıtlarında yapılan incelemede, çöp toplama ve temizlik araçlarına 2017 yılında bütçeden 17.497.625,03 TL ödeme yapılmasına rağmen evsel katı atık için herhangi bir ücret belirlenmediği ve tahakkuk yapılmadığı anlaşılmıştır. Söz konusu tutarın paydaşlara dağıtılarak tahsil edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "27/10/2010 tarihli ve 27742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik" ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) tarafından yayımlanan "Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz" doğrultusunda, evsel katı atıkların bertaraf maliyetlerinin belirlenmesi ve tarife oluşturulmasına ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.

Bununla birlikte; 25/01/2017 tarihli ve 22959 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in Geçici 1'inci Maddesinde yer alan ;"26/10/2011 tarihi itibarıyla bu Yönetmeliğe, tarife belirleme, abonelik, sözleşme, teknik altyapı eksiklikleri de dahil olmak üzere, uyum sağlayamamış olan atıksu altyapı yönetimleri ve evsel katı atık idareleri, 31/12/2017 tarihine kadar bu Yönetmeliğe uyum sağlamakla yükümlüdürler" hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda; evsel katı atıkların toplama-taşıma maliyetlerini karşılamaya yönelik yapılması gereken "Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik" ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) tarafından yayımlanan "Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz" doğrultusunda hazırlanmış olup Kocaeli Büyükşehir Belediyesine gönderilmiştir."

Denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, yönetmelikte yapılan değişiklikle ücretlerin belirlenmesi için 31/12/2017 tarihine kadar süre verildiği, gerekli çalışmaların yapılarak

büyükşehir belediyesine gönderildiği belirtilmiş olup konu hakkındaki uygulamalar izleyen yıllarda takip edilecektir.

BULGU 8: Kiraya Verilen Belediye Taşınmazlarının Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Mülkiyeti Belediyeye ait olan ve kiraya verilen taşınmazlar bulunmasına rağmen 990 ve 999 nolu nazım hesaplarının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı" Başlıklı 475 inci maddesinde;

"Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı yönetmeliğin "999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı" başlıklı 477 nci maddesinde;

"Bu hesaba diğer nazım hesaplar hesap grubunda yer alan hesaplara yazılan tutarlar kaydedilir." denilmektedir.

Bu bağlamda yapılan incelemede, mülkiyeti Belediye'ye ait olan ve kiraya verilen 1.925.717,49 TL tutarında taşınmaz bulunmasına rağmen 990 ve 999 nolu nazım hesaplarının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Mülkiyeti Belediyemize ait olan ve kiraya verilen taşınmazların nazım hesaplarda takibini yapmak için Emlak İstimlak Müdürlüğünden kiraya verilen duran varlıkların kayıtlı değerleri istenilmiş olup, değerler belirlendikten sonra gerekli işlemler yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuatına uygun olarak yapılmaması nedeniyle, 990 ve 999 nolu nazım hesaplar 1.925.717,49 TL eksik çalışmış olup "(99) Diğer Nazım Hesaplar" hesap alanının doğruluğu ve güvenilirliği olumsuz yönde etkilenmiştir.

BULGU 9: Satışı Yapılan Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması

Darıca Belediyesi tarafından ilgili yılında yapılan 2 adet taşınmaz satış ihalelerinde, satışı yapılan taşınmazların ilgili maddi duran varlık hesaplarındaki çıkış kayıtlarının taşınmazların kayıtlı değeri üzerinden değil satış bedeli üzerinden yapıldığı ve bu şekilde muhasebe kayıtlarına alındığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "250 Arazi ve arsalar hesabı Hesabın işleyişi" başlıklı 189 uncu maddesinde;

"...b) Alacak

1) Satılan arsa ve arazilerin, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedeli 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

2) Taksitle satılan arsa ve arazilerin, kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedelinden doğan alacaklar ilgisine göre 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı veya 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir." denilmiştir.

Taşınmaz satışlarına ve kayıtlara ilişkin yapılan inceleme sonucunda, ihale ile satışı yapılan taşınmazların satış bedelleri üzerinden kayıtlardan çıkışının yapıldığı görülmüştür.

Sonuç olarak, idare tarafından taşınmaz envanterinin sağlıklı bir şekilde çıkarılması, muhasebe ile taşınmaz bilgi sisteminin entegrasyonunun sağlanması, taşınmaz programı üzerinden taşınmazların kayıtlı değerlerinin açık bir şekilde yer almasını sağlayacak bilgilere yer verilmesi, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir. Bu durum hem taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlarda izlenmesi hem de taşınmazlara yönelik mali nitelikteki işlemlerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Emlak ve İstimlak Müdürlüğünün takibinde olan taşınmaz satışları işlemleri bu Müdürlük tarafından yapılmaktadır. Satışlar yapıldıktan sonra Mali Hizmetler Müdürlüğümüze herhangi bir bilgi verilmediği ve Müdürlüğümüz tarafından Tahsilat Muhasebeleştirme otomatik olarak yapıldığı için hatalı işlem olmuştur. Bu madde ile

ilgili Emlak İstimlak Müdürlüğünden gerekli bilgiler istenilmiştir. Bundan önceki satışlar kontrol edilerek bundan sonraki satışlarda Müdürlüğümüz tarafından doğru işlem yapılması için gerekli hassasiyet gösterilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuatına uygun olarak yapılmaması nedeniyle, 250 Arazi ve arsalar hesabı ile 600 Gelirler hesabı hatalı çalışmış olup 2017 mali yılı tablolarında yer alan “(25) Maddi Duran Varlıklar” ile “(60) Gelir Hesapları” hesap alanlarının doğruluğu ve güvenilirliği olumsuz yönde etkilenmiştir.

BULGU 10: Belediye Tarafından Kullanılmakta Olan Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Darıca Belediyesi mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlardan bir kısmının mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmadığı, bunların mevcut kullanım şekline göre kayıtlara alınmadığı ve cins tashihlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“Cins tashihi: Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemini, ... ifade eder”

“Cins tashihlerinin yapılması” başlıklı 10 uncu maddesinde;

“(1) Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine

taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin mali yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.” denilmektedir.

Ancak Darıca Belediyesi tarafından kullanılmakta olan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının uyumlu olmadığı; hizmet binası olarak kullanılmakta olan taşınmazların tapuda arsa ya da tapusu olmayıp tescil dışı olarak görüldüğü tespit edilmiştir.

Bu nedenle, Belediye mülkiyetinde bulunan taşınmazların cins tashihlerinin yapılması için gerekli işlemlerin başlatılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz tarafından kullanılmakta olan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının uyumlu olmayanların tespitlerinin yapılarak cins tahsisi çalışmalarına esas olmak üzere İmar ve Şehircilik Müdürlüğü ile gerekli yazışmalar başlatılmış olup, Kamu İdarelerine ait taşınmazların kaydına ilişkin yönetmelik doğrultusunda iş ve işlemler yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtildiğinden bulgu konusu uygulamalar önümüzdeki denetim dönemlerinde kontrol edilecektir.

BULGU 11: Kamu Kurumları Tarafından Kamulaştırılan Taşınmazlara İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerince kamu kurumları tarafından kamulaştırılan taşınmazların emlak vergisi ile ilgili işlemlerinin mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi için gerekli olan kamulaştırma bilgilerinin belediyeye bildirilmediği, belediye tarafından da ilgili tapu idaresinden bu bilgilerin talep edilmediği görülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10 uncu maddesinde; "*Kamulaştırılması yapılan taşınmaz mal, tahsis edildiği kamu hizmeti itibariyle sicile kaydı gerekmeyen bir niteliğe dönüşmüş ise, istek halinde mahkemece sicil kaydının terkinine karar verilir. Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir*" hükmü bulunmaktadır. 2942 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesinde ise; "*Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur. Emlak Vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen*

kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır” düzenlemesine yer verilmiştir. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun 30 uncu maddesinde ise; *“Devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir”* düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde emlak vergisine konu taşınmazın kamu kurumları tarafından kamulaştırılması halinde kamu kurumları, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde bu vergiden muaf oldukları için mükellefiyet ortadan kalkmaktadır. Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde ise kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden cezalı emlak vergisi tarh edilecektir. Devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulmuş olup Tapu Daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirmekle yükümlü tutulmuştur. Kamulaştırma, devir ve ferağ işlemleri nedeniyle emlak vergisinin mükellefi ve sorumlusu değişmekte, cezalı emlak vergisi tarhi söz konusu olabilmektedir. Ayrıca vergiye konu emlakın bu vergiden muaf kamu idareleri tarafından kamulaştırılması halinde ise muafiyet söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle kamulaştırma, devir ve ferağ gibi nedenlerle emlak vergisiyle ilgili işlemlerin mevzuata uygun olarak yapılabilmesi için gerekli bilgilerin belediye tarafından başta tapu idareleri olmak üzere diğer kurum ve kişilerden alınması gerekmektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun 37 nci maddesinde; *“Bu Kanunda geçen "Vergi dairesi" tabiri, belediyeleri ifade eder”* düzenlemesine yer verilmiştir. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun *“Devamlı bilgi verme”* başlıklı 149 uncu maddesinde; *“Kamu idare ve müesseseleri (Kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) ile gerçek ve tüzel kişiler vergilendirmeye ilişkin olaylarla ilgili olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve vergi dairesince kendilerinden yazı ile istenecek bilgileri belli fasılalarla ve devamlı olarak yazı ile vermeye mecburdurlar”* düzenlemesine, *“Bilgi vermekten imtina edememek”* başlıklı 151 inci maddesinde de; *“Kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişiler, özel kanunlarda yazılı mahremiyet hükümlerini ileri sürerek, bilgi vermekten imtina edemezler”* düzenlemesine yer verilmiştir. 213 sayılı Kanun’un mükerrer 335 inci maddesinde ise 149 uncu madde hükümleri

çerçevesinde bilgi verme görevini yerine getirmeyenlere “Özel Usulsüzlük Cezası” kesileceği düzenlenmiştir.

Yukarda yer verilen hükümler çerçevesinde kamulaştırma, devir ve ferağ işlemleriyle ilgili bilgilerin ilgili kurum ve kişiler tarafından, emlak vergisi açısından vergi dairesi hükmünde olan belediyeye mevzuatta öngörülen süreler içinde bildirilmesi, belediye tarafından da ilgili kurum ve kişilerden bu bilgilerin talep ve takibinin yapılması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, Darıca Belediyesi'nin kamu kurumu ve kuruluşlarınca ilçe genelinde yapılan kamulaştırmalarda gerekli bilgilerin edinilmediği ve vergi değeri ile kamulaştırma değeri arasındaki farka ilişkin emlak vergisi tahakkuk ettirilmediği görülmüş olup belediyenin vergi alacağına korunması amacıyla gerekli işlemlerin yapılmasının mevzuata uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Tablo 3: İlçe Genelinde Yapılan Kamulaştırmalar

Kamulaştıran İdare	Mahalle	Ada	Parsel	Taşınmaz cinsi Açıklama	Kamulaştırma Tarihi	Kamulaştırma Bedeli	Rayiç Değeri	Fark
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	502	2	İki Katlı Bina ve Arsası	14.11.2017	700.000,00	41.656,45	658.343,55
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	722	10	Arsa	24.10.2017	105.039,00	10.324,35	94.714,65
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	722	10	Arsa	24.10.2017	105.039,00	10.324,35	94.714,65
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	722	10	Arsa	24.10.2017	105.039,00	10.324,35	94.714,65
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	722	10	Arsa	24.10.2017	105.039,00	10.324,35	94.714,65
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	722	10	Arsa	24.10.2017	174.805,00	17.207,25	157.597,75
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	723	21	Arsa	06.06.2017	140.000,00	31.248,95	108.751,05
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	723	22	Arsa	24.10.2017	1.100.000,00	216.240,84	883.759,16
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	728	6	Arsa	04.12.2017	218.650,00	11.587,70	207.062,3
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	728	6	Arsa	04.12.2017	218.650,00	11.587,70	207.062,3

Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	728	6	Arsa	04.12.2017	218.650,00	11.587,70	207.062,3
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	728	8	Arsa	24.10.2017	690.000,00	114.068,53	575.931,47
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	729	10	Arsa	24.10.2017	1.032.355,00	239.290,62	793.064,38
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	732	9	Arsa	09.05.2017	632.700,00	46.016,10	586.683,9
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	734	10	Arsa	24.10.2017	1.049.000,00	136.208,16	912.791,84
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	734	7	Arsa	08.11.2017	665.000,00	360.890,4	304.109,6
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	734	9	Arsa	24.01.2017	613.000,00	155.365,65	457.634,35
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	747	8	Arsa	11.07.2017	634.250,00	179.514,8	454.735,2
Kocaeli BŞB	Darıca Ş.	747	9	Arsa	08.11.2017	700.940,00	90.612,7	610.327,3
Kocaeli BŞB	İstasyon	101 5	8	Arsa	10.11.2017	2.903.670,00	195.339,76	2.708.330,24
Kocaeli BŞB	İstasyon	102 7	8	Arsa	06.12.2017	940.000,00	255.521,86	684.478,14

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz Sınırları dahilinde Kocaeli Büyükşehir belediyesi tarafından kamulaştırma işlemi yapılmış olan taşınmazları ve kamulaştırma bedellerini gösterir belgeler Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Emlak ve İstimlak Daire Başkanlığı-Kamulaştırma Şube Müdürlüğünden alınmış olup, gerekli işlemler yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında kamulaştırmaya ilişkin bilgilerin büyükşehir belediyesinden alındığı ve gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir. Ancak cevapta tahakkuk ettirilen vergiye ilişkin bilgi verilmemekte, ayrıca bundan sonraki yıllarda diğer kamu kurumlarınca yapılacak kamulaştırmaların takibinin nasıl yapılacağından bahsedilmemektedir. Konu hakkındaki uygulamalar izleyen yıllarda kontrol edilecektir.

BULGU 12: Kurum Taşınmazlarının Kiralanmasında Pazarlık Usulünün Kullanılması

Mülkiyeti Darıca Belediyesine ait olan taşınmazların bir kısmının mevzuata aykırı bir

şekilde belediye encümen kararlarıyla pazarlık usulü ile kiralandığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 2 inci maddesinde;

“Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.

...”

36 ncı maddesinde;

“Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.

Ancak, 44 üncü maddede gösterilen işler belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45 inci maddede gösterilen işler açık teklif usulüyle, 51 inci maddede sayılan işler pazarlık, 52 nci maddede gösterilen işler de yarışma usulüyle yaptırılabilir.”

51/g maddesinde;

“Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,..”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde; ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının, Kanun'un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği olarak, Kanun'un 36 ncı maddesi hükmünde yer alan kapalı teklif usulünün esas usul diğer usullerin ise belirli şartlar dahilinde uygulanacak istisnai usuller olduğu anlaşılmaktadır.

Darıca Belediyesi taşınmaz kiralalarında ihale onay belgelerinde ihalelerin pazarlık usulünün hangi bendine dayandırıldığı da açık ve net olarak gösterilmemiştir. Bazı onay belgelerinde 2886 sayılı Kanun'un 50 nci maddesine göre bazılarında 51 inci maddesine göre gibi ifadeler yer alıp pazarlık usulünün hangi bendine dayandırıldığı gösterilmemiştir.

Kanun'un 3 üncü maddesinde de ifade edildiği üzere Kanun'a tabi kurum ve kuruluşlar genel olarak 'idare' olarak tanımlanmış ve bu ifade Kanun'un birçok maddesinde yerini bulmuştur.

Pazarlık usulüyle yapılabilecek işler Kanun'un 51 inci maddesinde bentler halinde tek tek sayılmıştır. Bu maddenin (g) bendinde: "*Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,*" işinin pazarlık usulü ile yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un diğer maddelerinde ifade edilen "idare" kavramı yerine bu maddede "Devlet" kavramı kullanılmıştır. Aynı Kanun'un diğer maddelerinde, hatta aynı maddenin diğer bentlerinde (mesela (f) bendinde) Kanun'a tabi kurumlar için idare kavramı kullanılırken (g) bendinde "idarelerin özel mülkiyetinde" kavramı yerine "Devletin özel mülkiyetinde" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan" kavramlarının kullanılması idare kavramından başka bir mana ve içeriği ifade ettiğini açıkça göstermektedir.

Kanun'un "Tarihi ve bedii değeri olmayan taşınmaz mallarla ilgili işlemler" başlıklı 74'üncü maddesinde söz konusu hususa bir parça açıklık getirilmiş ve tarihi ve bedii değeri olanlar hariç Hazinesinin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi esaslarının Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirleneceği ifade edilmiştir.

Nitekim aynı Kanun'un 75 inci maddesinde de Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz mallar hakkında ecrimisil ve tahliye hususları düzenlenmiş, bu malların işgalinden dolayı 'hazinesinin zararından' bahsedilmiştir.

Ayrıca söz konusu 75 inci maddenin belediyeler hakkında uygulanıp uygulanmayacağı yıllarca tartışılmış ve özellikle yargı kararları ile belediyelerin bu kapsamda değerlendirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Bunun üzerine 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağına ilişkin düzenleme yapılarak belediye taşınmazları hakkında 2886 sayılı Kanun'un 75 inci maddesine atıf yapılmıştır. Gerek yargı kararları gerekse 5393 sayılı Kanun'la yapılan atıf, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz mallar kavramına belediyelerin özel mülkiyetinde olan mallarının girmediğini açıkça göstermektedir. Zira şayet söz konusu kavram içine Belediye taşınmazları dâhil olsa idi ne söz konusu yargı kararları oluşur ne de 5393 sayılı Kanun'da yapılan atfa ihtiyaç olurdu.

Belediyelerin 2886 sayılı Kanun'un 51 inci maddesinin (g) bendi uyarınca ihale yapamayacağına ilişkin birçok Danıştay Kararı da bulunmaktadır. Mesela bir idare mahkemesi belediyenin 2886 sayılı Kanun'un 51 inci maddesinin (g) bendi uyarınca pazarlık usulü ile turizm amaçlı tesis yapılmak ve işletilmek üzere mülkiyetin gayri ayni hak tesis edilmek suretiyle (daimi ve sürekli üst hakkı kurulmak suretiyle) 30 yıllığına kiralanmasına ilişkin belediye encümen kararını, mülkiyeti belediyelere ait taşınmazların 2886 sayılı Yasa'nın 51 inci maddesinin (g) bendi kapsamında kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin olanaklı olmadığı gerekçesi ile iptal etmiş, söz konusu karar Danıştay 13. Dairesinin 21.10.2008 tarih ve 2007/4476 E., 2008/6874 K. sayılı ilamı ile onanmıştır.

Yukarıda sayılan nedenlerle, 2886 sayılı Kanun'un 51 inci maddesinin (g) bendinde belirtilen Devletin özel mülkiyetindeki taşınmaz kavramının, hazinenin özel mülkiyetinde olan taşınmazları ifade ettiğini kabul etmek gerekir. Dolayısıyla belediyelerin söz konusu maddeden yararlanarak pazarlık usulü ile kendi mülkiyetinde yer alan taşınmazları kiraya vermesi veya üzerlerinde gayri ayni hak tesis etmesi hukuka aykırıdır.

Bu nedenle söz konusu encümen kararlarının iptal edilerek anılan yerlerin tekrar ve doğru usullerle ihale edilmesi gerekirken, hukuka aykırı tesis edilen encümen kararları ile kiralama devam ettirildiği, bir kısmının da sürelerinin uzatıldığı gözlemlenmiştir. Bu işlemlerin mevzuata uygun olmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Pazarlık usulü ile ihalesi yapılan taşınmazların ve kullanışlarının özelliği nedeni ile açık ihaleye çıkılmasında kamu ve idare yararı görülmeyeceğinden aksine idareyi sıkıntıya sokacak durumlar gelişeceğinden, kullanışlarının özelliği nedeni ile kamuya ve idareye yararı olması göz önünde bulundurularak 51.madde gereği pazarlık usulü ile ihaleye çıkmıştır. Örneğin Darıca'da bulunan 4 adet eski sağlık ocağı binasının aile sağlık merkezi binası olarak kamu yararı gözetilerek pazarlık ile hekimlerimize ihale edilmiştir. Söz konusu 20.maddedeki bulgular dikkate alınarak açık ihale usulü ile ihale yöntemine azami titizlik gösterilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, pazarlık usulü ile yapılan kiralama kamu ve idare yararı olarak yapıldığı ifade edilmiştir. Pazarlık usulü ile yapılan kiralamalardan çok azı 2886 sayılı kanunun 51'inci maddesinin ilgili bentlerine (2886 sayılı Kanun'un (a) bendi) uygun olmasına rağmen genel olarak kiralama mevzuata aykırı olarak yapıldığı anlaşılmaktadır.. İdare ihale dosyalarında kiralama, pazarlık usulünün hangi bendine göre yapıldığı belirtilmemiş; ihale onay belgelerinde; ihale usulü kısmında 50'inci madde, 51'inci madde gibi

ifadelere yer vermiştir. Her ne kadar ihale usulüne yer verilmemiş olsa da kiralamaların 2886 sayılı Kanun'un 51 (g) maddesine dayandırıldığı düşünülmektedir. Kanunun 51 inci maddesinin g bendinin ise belediyelerde uygulanma imkanı bulunmamaktadır. Kurumca, ihtiyaç bulunmayan belediye taşınmazlarının kiraya verilmesi ihalelerinde bulgu konusu hususların dikkate alacağı ifade edilmiş olup, söz konusu uygulamalar, gelecek denetim dönemlerinde kontrol edilip değerlendirilmeye devam edilecektir.

BULGU 13: Kuruma Ait Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Derneklere Kullandırılması veya Tahsis Edilmesi

Kurum taşınmazları üzerinde yapılan incelemelerde; “Kültürler şehirler kaynaşıyor” etkinliğine katılan 41 derneğe, belediyenin işyerlerinin bedelsiz olarak kullandırıldığı, ayrıca belediyeye ait taşınmazların bir dernek ve bir vakfa tahsis edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Kanunun “Diğer Kuruluşlarla İlişkiler” başlıklı 75 inci maddesinin c fıkrasında belediyelerin dernek ve vakıflarla ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği belirtilmiş, d fıkrasında da “*Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir*” denilmiştir. Madde metninden de anlaşılacağı üzere kanun koyucu, taşınmazların derneklere bedelli veya bedelsiz devredilmesi ile tahsisini ortak hizmet projesi kapsamında değerlendirmemiş olup kiralama hariç kamu kurumlarına ait taşınmazların bedelsiz olarak derneklere kullandırılmasının mevzuata uyarlı olmadığı anlaşılmaktadır.

5393 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin dördüncü fıkrasında “*İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000’i geçen belediyeler, meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğal gaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla arsa tahsis edebilir.*” hükmü yer almaktadır.

5018 sayılı Kanunun 'Taşınmaz Tahsisi' başlıklı 47 nci maddesinde de “Kamu idareleri, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler.” denilerek benzer yönde bir düzenleme

yapılmıştır.

Keza 5018 sayılı Kanununun 29 uncu maddesinde de gerçek veya tüzel kişilere kanuni dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmayacağı, yardımda bulunulamayacağı veya menfaat sağlanamayacağı ifade edilmektedir. Tanımlar başlıklı 3 üncü maddenin g fıkrasında kamu kaynağının; borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri kapsadığı belirtilmekte olup, dolayısıyla taşınmazların da 29 uncu maddede belirtilen kurala tabi olduğu açıktır.

Darıca Belediyesi'nde yapılan incelemede, 2 Temmuz-13 Ağustos 2017 tarihleri arasında düzenlenen "Şehirler ve Kültürler Buluşuyor" etkinlikleri kapsamında, 41 derneğe 43 gün boyunca, belediyeye ait dükkânların bedelsiz olarak kiralandığı, söz konusu dükkânların ayrı bir aboneliklerinin bulunmadığı, bu nedenle elektrik ve su giderlerinin içinde yer aldıkları parkın faturalarına eklendiği ve bu giderlerin tamamının belediye tarafından ödendiği anlaşılmış olup, hem bedelsiz taşınmaz kullandırılmasının hem de giderlerin belediye bütçesinden karşılanmasının mevzuata aykırı olduğu değerlendirilmektedir. Yine Darıca Belediyesine ait 1 adet taşınmazın Kocaeli ... Cemiyetine, 1 adet taşınmazın da Türkiye ... Vakfına bedelsiz olarak tahsis edildiği görülmektedir.

Yukardaki yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kanun koyucunun, sadece diğer kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan taşınmaz tahsislerine cevaz verdiğini, bu kuralın istisnasının 15 inci maddede yer alan sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projeler olarak sayıldığı, bu halde dahi İçişleri Bakanlığında izin alınması zorunluluğunun bulunduğu anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, kuruma ait taşınmazlardan kamu hizmetleri için gerek duyulmayanların bedelsiz olarak dernek-vakıf veya özel kişilere kullandırılması veya tahsis edilmesi mümkün görülmediğinden, söz konusu tahsis ve taşınmaz kullanımlarına son verilerek bu şekildeki mevcut taşınmazların Kanunda yer alan düzenlemelere göre kiraya verilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtilen ve 41 derneğe bedelsiz verilen taşınmazlar, Belediyemiz ile ilçemizi sınırları içinde bulunan çeşitli il dernekleri ile ortaklaşa düzenlenen Şehirler ve Kültürler kaynaşiyor adı altında gerçekleşen festival için yapılmıştır. Bu taşınmazlar ticari amaç için yapılmamış olup festival sürecinden sonra tahliye ettirilerek bir sonraki festival tarihine kadar kapalı tutulmaktadır. İdaremiz ile dernekler müştereken bu festivali gerçekleştirdiklerinden bedel alınmamıştır. Söz konusu taşınmazlar festival amacı ile

derneklere tahsis edilmiş olup, bundan böyle bulgu 21 deki hususlar dikkate alınarak işlemler yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, festival kapsamında derneklere ücretsiz kullandırılan yerlerle ilgili olarak, ticari amaçla kullandırılmadığı ve bulguda belirtilen hususların dikkate alınacağı ifade edilmektedir. Ancak, dernek ve vakfa yapılan tahsisler konusunda bir cevap verilmemektedir. Bulguda da belirtildiği üzere, dernek ve vakıflara taşınmaz tahsisi ve festival, fuar vb etkinliklerde ticari amaçla olmasa dahi taşınmazların bedelsiz kullandırılmasının mevzuata uygun olmadığı değerlendirildiğinden, bu gibi kullandırılmalara son verilmesi ve yapılan tahsislerin iptal edilmesi gerekmektedir.

BULGU 14: İşgal Edilen Taşınmazların Tahliyesine İlişkin İşlem Yapılmaması

Kuruma ait taşınmazlar ile yol, yeşil alan, sosyal donatı gibi sebeplerle tapuda kamuya terk edilen ve Kurum'un yetki ve görev sınırları içerisinde yer alan yerlerin incelenmesi neticesinde; Darıca Belediyesine ait bir kısım mülk ile kamuya terkini yapılan bazı yerlerin (park, piknik alanı) herhangi bir ihale yapılmadan bir kısım kişiler tarafından işgal edildiği, bu işgalcilerin mezkûr yerlerden çıkarılmadığı, bunun yerine geçmişe dönük olarak tespit edilen ecrimisillerin kira gibi uygulanarak işgallerin devam etmesine olanak tanındığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 inci maddesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75 inci maddesinde devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, füzuli şağilden ecrimisil isteneceği ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuattan da anlaşılacağı üzere, ecrimisil bir kiralama yöntemi olmadığı gibi olağan bir yöntem de değildir. İşgale uğrayan ve sonradan tespit edilen kamuya ait taşınmaz mal için füzuli şağilden bunun bedelinin adeta bir tazminat suretinde alınmasıdır. Maddenin dördüncü fıkrasında da belirtildiği üzere işgal edilen taşınmaz mal için mülkiye amirine talepte bulunulması ve mülkiye amirince söz konusu taşınmazın 15 gün içinde tahliye ettirilmesi esastır. Aksi bir durum, yani işgal eden kişinin ödemesi için tespit edilen ecrimisil bedelinin kira ödemesi gibi esas alınarak ileriye doğru devam ettirilmesi, 2886 sayılı Kanun'un her türlü

satış ve kiralama gibi hususlarda ihale yoluna gidilmesi gerektiğini ifade eden amir hükümlerine aykırı olacaktır, Ayrıca mevzuata aykırı bu gibi bir uygulama idare malını haksız ve hukuksuz bir şekilde işgal edenin ödüllendirmesi sonucunu doğuracaktır.

Yukarıda açıklandığı üzere, idareye ait olan veya idarenin yetki ve sorumluluk bölgesinde bulunup da kamuya terkini yapılan taşınmazlarda herhangi bir işgal vuku bulduğunda bunlar için hem ecrimisil tespit edilerek geriye doğru 5 yılı geçmeyecek şekilde bu ecri misiller tahsil edilmeli hem de aynı zamanda 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca konu mülki amire intikal ettirilerek söz konusu taşınmazın tahliyesi sağlanmalıdır.

Darıca Belediyesi'nde yapılan incelemede 11 adet yerin (spor tesisi, havuz, yönetim binası, yeşil alan ve piknik-park) fuzuli şagiller tarafından işgal edildiği, Kurumun bunları tahliye yoluna gitmediği, bunun yerine ecrimisil uygulamasının kira uygulamasına dönüştürülerek aylık ecrimisiller alınması ve işgallerin devam ettirilmesinin mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtilen ecrimisil alınan alanların birçoğu idaremizce tahliye ettirilerek park düzenleme çalışmaları yapılmaktadır. Söz konusu bulgulara dikkat edilerek 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75.maddesi gereği işlem yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılmaya başlandığı belirtilmiş olup bulgu konusu uygulamalar gelecek denetim dönemlerinde takip edilecektir.

BULGU 15: Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22 inci Maddelerindeki Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Harcamaların Yıllık Toplamının, İdare Bütçesine Bu Amaçla Konulan Ödeneklerin % 10'unu Aşması

Kurum hesaplarında yapılan incelemede doğrudan temin ya da pazarlık usulüyle yapılan mal ve hizmet alımlarının mevzuatta öngörülen % 10 luk sınırı aşmasına rağmen, aşan kısım için Kamu İhale Kurumu'ndan uygun görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin (1) bendinde, "Bu Kanununun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü

olmadıkça aşamaz.” denilmiştir. Metinde geçen parasal limit ifadesi ile 2 nci maddenin f bendi ile 22 nci maddenin d bentlerinin kastedildiği anlaşılmaktadır. 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Kamu İhale Genel Tebliği’nin 21.2 nci maddesinde madde metninin daha ayrıntılı bir izahına yer verilmiş olup buna göre “4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ve 22 nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır.” denilmektedir. Yine tebliğin 21.8 inci maddesinde Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarlarının ayrı ayrı değerlendirileceği ifade edilmektedir.

Maliye Bakanlığınca hazırlanan Bütçe Çağrısı ve eki olan Bütçe Hazırlama Rehberinde, mal alımları giderlerinin, ekonomik sınıflandırmanın 3.1 ve 3.2 kodlarında izleneceği ifade edilmiştir. Darıca Belediyesinin 2017 yılı bütçesi incelendiğinde mal alımları için bütçede ayrılan ödeneklerinin aşağıdaki gibi olduğu görülmüştür.

Tablo 4: Mal Alımları Bütçe Başlangıç Ödenek Tutarları

<u>Ekonomik kod</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Tutar TL</u>
3.1	Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	4.035.000
3.2	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	11.476.500
Toplam		15.511.500

Bu tutarlara göre hesaplama yapıldığında, 4734 sayılı Kanuna göre idarenin, Kamu İhale Kurumu izni olmaksızın mal alımları için 21/f ve 22/d ye göre harcama yapabileceği tutar sınırının 1.551.150TL olduğu görülmektedir. Ancak kurum tarafından 2017 yılında 867.301,15 TL’si 21/f, 2.366.980,83 TL’si 22/d kapsamında olmak üzere 2.968.784,78 TL mal alımı yapılmış olduğu, bunun da Kanuna göre hesaplanan tutarı aştığı, ancak Kurumdan izin alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “Kamu İhale Genel Tebliğinin 21.6. Maddesinde ‘Kamu kurum ve kuruluşların bütçelerinde öngörülen ödenek tutarının, mal ve hizmet alımları için Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamını, yapım işlerinde ise 22 nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limiti geçmemesi halinde % 10 oranının aşılması için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınması şartı aranmayacaktır.’ ve yine 21.7. Maddesinde ‘Kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerinde

mal ve hizmet alımları için öngörülen ödenek tutarının % 10'unun, Kanununun 21 nci maddesinin (f) bendi ve 22 nci maddesinin (d) bentlerinde yer alan parasal limitlerin toplamının altında kalması halinde bu maddelerde belirtilen parasal limitlerin toplamı kadar, yapım işleri için bütçelerinde öngörülen ödenek tutarının % 10'unun 22 nci maddenin (d) bendinde yer alan parasal limitin altında kalması halinde ise bu parasal limite kadar olan harcamalar için de Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alma şartı aranmayacaktır.' denmektedir. İdaremiz bu maddelerden mal ve hizmet alımları toplamları ile yapım işleri toplamlarının ayrı şekilde % 10 oranının takip edilmesi gerektiğini değerlendirdiğinden Tablo-1 de görüleceği üzere % 4,68 oranında olduğumuz ve limiti aşmadığımız düşünülmüştür.

2017 Yılı Düzenlilik Denetim Raporunuzdan "Kamu İhale Genel Tebliğinin 21.maddesinden" anlaşılması gerekenin Mal ve Hizmet alımlarının birlikte değil ayrı ayrı hesaplanmasının doğru olduğu sonucuna varılmıştır. 2018 yılı itibari ile Mal ve Hizmet alımı kalemleri ayrı ayrı olarak %10 hesaplamaları yapılmaktadır." Denilmektedir.

Mal Alımları Bütçe Ödenek Tutarları 2017 Yılı

<i>Ekonomik Kod</i>	<i>Acıklama</i>	<i>Başlangıç Tutar</i>	<i>Yıl sonu (Aktarımlar Dahil) Tutar</i>
03.01	ÜRETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	4.035.000,00	4.035.000,00
03.02	TÜKETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	11.476.500,00	12.381.500,00
03.03	YOLLUKLAR		61.000,00
03.04	GÖREV GİDERLERİ		2.805.000,00
03.05	HİZMET ALIMLARI	68.494.000,00	68.494.000,00
03.06	TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ		2.190.000,00
03.07	MENKUL MAL, GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	5.182.000,00	5.182.000,00
03.08	GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ		2.741.000,00
03.09	TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ		228.000,00
06.01	MAMUL MAL ALIMLARI		850.000,00
06.03	GAYRİ MADDİ HAK ALIMLARI	100.000,00	100.000,00
06.04	GAYRİMENKUL ALIMLARI VE KAMULAŞTIRMASI		2.310.000,00
06.05	GAYRİMENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	2.200.000,00	2.200.000,00
		Toplam	103.577.500,00

Harcama Yapılabilecek Yüzde 10 Tutar

10% 10.357.750,00 ₺

22/d	3.377.213,60 ₺
21/f	1.469.751,15 ₺
Toplam	4.846.964,75 ₺

10%

4,68%

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bütçede mal ve hizmet alımlarına ayrılan toplam tutar üzerinden hesaplama yapıldığı görülmektedir. Oysa bulguda da belirtildiği üzere Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21.8 maddesinde kanunun 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'inci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarlarının ayrı ayrı değerlendirileceği ifade edilmektedir. Madde metninden de anlaşılacağı üzere mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarlarının ayrı ayrı hesaplanması gerekmektedir. Hesaplamalar tebliğde gösterilen usulde yapıldığında mal alımları için ayrılan ödenekler, başlangıç ödenekleri baz alındığında 15.511.500 TL, yıl sonu ödenekler baz alındığında ise 16.416.500 TL olmaktadır. Kurum tarafından 21/f ve 22/d kapsamında yapılan mal alımları tutarının 2.968.784,78TL olduğu, hem yılbaşı hem de yılsonu ödeneklerinde mal alımlarına ayrılan ödeneklerin %10'unun bu tutarın altında olduğu görülmektedir. Bu nedenle idarenin, bundan sonraki mal

ve hizmet alımları ile yapım işlerinde hem bulgu hem de tebliğde gösterilen usul doğrultusundan hareket etmesinin mevzuata uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 16: Kamu İhale Kanunu'nun 21-b Bendinde Yer Alan Şartlar Mevcut Olmadığı Halde Bu Maddeye Göre İhale Yapılması

2017 Yılı ihale süreçlerinin incelenmesinde, Fen İşleri Müdürlüğü tarafından yapılan 955.000,00 TL ihale bedelli Proje Hizmet Alımı İşi ve 453.898,32 TL ihale bedelli Yüzme Havuzu ve Spor Tesisleri Bakım - Onarım Yapım İşi için ihale süreçleri uygulanmadan, Kamu İhale Kanununun 21- b maddesine göre ihaleye çıkıldığı görülmüştür.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Pazarlık Usulü" başlıklı 21 inci maddesinin b bendinde;

“Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.” denilmektedir.

Bu hükme göre ani ve beklenmeyen veya idarece önceden öngörülmemeyen olayların ortaya çıkması halinde bu bende göre ihaleye çıkılabilecekken, benzer şartlar oluşmamasına rağmen anılan işlerin pazarlık usulü ile ihaleye çıkılmasının mevzuata aykırı olduğu değerlendirilmiştir.

Ayrıca Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımlarının kesintiye uğratılmadan temini başlıklı 20 inci maddesinde;

“...Ancak yılın sonunda ya da ertesi yılın başında çıkılan ihalelerde önceden öngörülemeyen nedenlerle ihale sürecinin uzadığı durumlarda süreklilik arz eden bu alımların kesintiye uğratılmamasını teminen, ihale sonuçlandırılıncaya kadar geçecek süre içindeki ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (b) bendindeki “idare tarafından önceden öngörülemeyen olaylar” kapsamında değerlendirilerek, anılan madde hükmü ve 62 nci maddenin (ı) bendinde yer alan esaslar da dikkate alınarak aynı Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ya da 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen tutarlara kadar olanların bu maddelere göre temin edilebilmesi idarenin yetki ve sorumluluğundadır.” denilmektedir.

Yukarıda belirtilen hükümlerin beraber değerlendirilmesi sonucu; Proje Hizmet Alımı işinin ihale olurunda dayandırılan sebep olarak; “İhale konusu projeler arasında bulunan, Turistik Spor Köyü ve Park Tasarım Projesinin standart bir mimari proje olmaması yani

uzmanlık gerektiren spesifik bir proje olduğu, teknik şartnamesinde istenilen personellerden anlaşılmaktadır. İhaleye katılım ve yeterlilik kriteri olarak, uzman teknik personel çalıştırılması zorunlu olacağından dolayı ve bu personellerin sayısı ya da niteliklerine ilişkin belgeleri ihale mevzuatı gereği isteyemeyeceğimizden dolayı...” ve Yüzme Havuzu ve Spor Tesisleri Bakım - Onarım Yapım İşinin dayanılan sebep olarak; “Gerek havuzun biran önce işletmeye alınması gerekse sezon itibarıyla spor tesislerinin bakım onarımının ivedilikle yapılması gerektiği” ifade edilmektedir. Bu sebeplerin, Kamu İhale Kanunu’nun 21-b bendinde belirtilen ani ve beklenmeyen durum olarak kabul edilebilmesi mümkün görülmemektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İhale Konusu projeler arasında bulunan Turistik Spor Köyü ve Kent park Tasarım projesinin standart bir mimari proje olmaması yani uzmanlık gerektiren spesifik bir proje olduğu ve ilgili projelerinin üç boyutlu görsellerin hazırlanması, ihale dokümanlarının hazırlanması ve projelerin tamamının içi dekorasyonlarının dahi ihale dosyasına dahil edildiği görülmektedir. İhale konusu projeler bölge genelinde hizmet veren proje ofislerinin teknik kapasite ve benzer işlerinin dışında bir proje grubu olması sebebiyle 21-b maddesine göre ihaleye çıkmıştır. Diğer bir ihalemiz olan Yüzme Havuzu ve Spor Tesisleri Bakım-Onarım Yapım İşinin de Milli eğitim Müdürlüğü, Darıca Belediyesi ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile yapılan protokol ile Belediyemize devri yapılmıştır. İlçemiz sınırları içerisinde gerek Belediyemize ait gerekse de Kocaeli Büyükşehir Belediyemize ait açık yada kapalı yüzme havuzu ve spor tesisinin sezon itibarı ile işletmeye ivedilikle alınması istendiğinde 21-b maddesine göre ihaleye çıkmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum cevabında, ihale konusu projeler arasında bulunan Turistik Spor Köyü ve Kent Park Tasarım projesinin standart bir mimari proje olmaması, uzmanlık gerektiren bir proje olması, bölge genelinde hizmet veren proje ofislerinin teknik kapasite ve benzer işlerinin dışında bir proje grubu olması dolayısıyla 21-b ile ihaleye çıkıldığı, Yüzme Havuzu ve Spor Tesisleri Bakım-Onarım Yapım İşinin de İlçe sınırları içerisinde gerek Belediyemize ait gerekse de Kocaeli Büyükşehir Belediyemize ait açık yada kapalı yüzme havuzu ve spor tesisinin sezon itibarı ile işletmeye ivedilikle alınması istendiğinden 21-b maddesine göre ihaleye çıkıldığı belirtilmiştir.

Ancak 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Pazarlık Usulü" başlıklı 21 inci maddesinin b bendinde “*Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.*” denilmektedir.

Dolayısıyla proje hizmet alımı işinin dayandırıldığı standart bir mimarisinin olmaması, uzmanlık gerektiren bir proje olması vb. sebepler Kanununun 21-b maddesinde yer alan koşullara uymamaktadır. Yüzme Havuzu ve Spor Tesisleri Bakım-Onarım Yapım İşinin de, havuzların kullanım dönemi gelmeden belediyece diğer ihale türleri için yeterli süre olmasına rağmen ihale edilmeyip, yaz döneminde pazarlık usulü ile yapılmasının, bu ihtiyacın ani ve beklenmedik bir ihtiyaç olmadığından ivedilik şartını karşılamadığı düşünülmektedir. Bu nedenlerle her iki ihale uygulaması da mevzuata aykırı olarak gerçekleşmiştir.

BULGU 17: Alım Yöntemi Belli Olmayan Ödemeler Bulunması

Darıca Belediyesi'nde yapılan incelemede, 4734 sayılı Kanun'da öngörülen usul ve yöntemlere riayet edilmeksizin mal ve/veya hizmet alındığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'da ihale usulü olarak açık ihale, belli istekliler arasında ihale ve pazarlık usulü öngörülmüş, bunlar dışında da Kanunun kapsamına giren idarelerin doğrudan temin ve tasarım yarışmaları ile de ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri ifade edilmiştir. İdarelerin, 3'üncü maddede belirtilen istisnalar dışında kalan alımları haricinde adı geçen temin yöntemleri dışında bir yöntemle ihtiyaçlarını karşılayamayacakları açıktır. Kanununun 19 – 23 üncü maddeleri arasında, söz konusu yöntemlere ilişkin ayrıntılı düzenlemelere gidilmiş olup idarelerin bu maddelerde gösterilen usul ve esaslara riayet etmeleri gerekmektedir. Bu husus Kanununun Amaç başlıklı 1 inci maddesinde, “*Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tâbi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir*” şeklinde ifade edilmiştir.

Ancak mal ve hizmet teminine ilişkin yapılan işlemlerin denetiminde, bazı müdürlüklerin yaptıkları harcamalarla ilgili ödeme emirleri incelendiğinde, hangi yöntemle alımı gerçekleştirdiğinin anlaşılamadığı, Kanunda öngörülen ilan veya yaklaşık maliyet tespitine ilişkin evraklara yer verilmediği, sadece fatura ve ödeme yapılmasına ilişkin yazının ödeme emirlerine eklendiği görülmüştür. Özellikle Özel Kalem Müdürlüğü ile Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nde rastlanan bu tip ödemelerin Kamu İhale Kanunu ve diğer düzenlemelere aykırı olduğu, ayrıca bahsi geçen ödemelerin 5018 sayılı Kanunda öngörülen ön mali kontrolün de idare bünyesinde etkin bir şekilde işletilemediğini gösterdiği, bu nedenle gerekli önlemlerin alınarak bundan sonraki dönemlerde ilgili müdürlüklerin Kanunda belirtilen usul ve esaslara riayet ettirilmesinin mevzuat açısından uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Bu madde ile ilgili 4734 Sayılı Kanun dışında adı geçen alımlarla ilgili olarak yapılan harcamalar bir program dahilinde olmadığından ve anlık ihtiyaçlar neticesinde olağan dışı geliştiğinden başkanlık onayı ile alınmıştır. Bundan sonraki dönemler için gerekli önlem alınarak bahsi geçen ödemeler 4734 sayılı kanun ve 5018 sayılı kanunun ön gördüğü çerçevede yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum cevabında, bulgu konusu alımların, anlık ihtiyaçlar neticesinde ortaya çıkmasından dolayı böyle bir uygulamaya başvurulduğu ifade edilmiş, bulguda yer alan mevzuata bundan sonra ki süreçte riayet edileceği belirtilmiştir.

Ancak bulguda da belirtildiği üzere 4734 sayılı Kanunda idarelerin acil hallerde hangi usullerle alım yapabilecekleri belirtilmiş olup hiçbir usule tabi olmadan yapılan bu alımların mevzuata uygun olmadığı açıktır. Bulgu konusu uygulamalar, önem arz etmesi nedeniyle gelecek denetim dönemlerinde takip edilecektir.

BULGU 18: Anahtar Teslim Götürü Bedel Olarak İhale Edilmesi Gereken Yapım İşlerinde Birim Fiyat Teklif Alınması

Darica Belediyesince yaptırılan yapım işlerinin incelenmesinde, uygulama projesinin yapılmasında herhangi bir teknik-fiziki vb. engel bulunmayan ve birim fiyat teklif alınarak ihale edilmesi mümkün olmayan yapım işlerinin de birim fiyat teklif alınarak ihaleye çıkıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun idarelerce uyulması gerekli kuralların belirtildiği 62 nci maddesi c bendinde; "c) (Değişik: 18/4/2007-5625/5 md.) Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur. Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi

yapılamayan kısımlarda ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilir. Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı, baraj ve büyük sulama, içmesuyu isale hattı, enerji nakil hattı, trafo, trafo merkezleri, şalt tesisleri, kaptajlar, su depoları, karayolu, liman ve havaalanı, demiryolu, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde aranmaz.” hükmüne yer verilmiştir.

Kamu İhale Kanunu'nda (5 nci madde) İdarelerin, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu oldukları belirtilmiştir. Kanunda yer verilen düzenlemeler ve uyulması gereken kurallar bu temel ilkelerin gerçekleştirilmesine yöneliktir.

Kanunun 60 ncı maddesinde; “Görevlilerin ceza sorumluluğu

Madde 60- İhale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulduklarının, görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulduklarının tespiti halinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılır ve hükmolunacak ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir. (Değişik son cümle: 30/7/2003-4964/36 md.) Bu Kanuna aykırı fiil veya davranışlardan dolayı hüküm giyen idare görevlileri, bu Kanun kapsamına giren işlerde görevlendirilemezler.

...

(Değişik üçüncü fıkra: 30/7/2003-4964/36 md.) 5 inci maddede belirtilen ilkelere ve 62 nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır.” denilerek, Kanunda yer alan emredici düzenlemelere ve uyulması gereken kurallara aykırı davranışların cezai sorumluluk doğurduğu da belirtilmiştir.

Kanuna göre, yapım işlerinde arsa ve imar işlemlerinin tamamlanıp uygulama projelerinin yapılması ve bu projeler üzerinden götürü bedel teklif alınarak ihaleye çıkılması zorunludur. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinin teklif birim fiyat alınarak ihale edilmesi mümkün değildir. Kanun ancak, ihale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması

nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön/kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceğini, ayrıca doğal afetler, onarım işleri, işin yapımı sırasında arazi ve zemin etüdü gerektiren veya imar ve güzergah değişiklikleri ihtimali olan bina işleri dışındaki yapım işlerinde birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihaleye çıkılabilmesine izin vermektedir ki bu işler kısıtlı ve maddede özellikleri belirtilmiş işlerdir.

Yapım işlerine ilişkin dosyaların incelenmesinde, uygulama projesi yapılmasında hiçbir engelin olmadığı yol ve kaldırım işleri gibi basit işlerin birim fiyat usulü ile ihale edildiği, Adnan Menderes Kültür Merkezi Sergi Salonu ve Kulis Dekorasyonu gibi yapım işlerinin de birim fiyat teklif alınarak ihale edildiği görülmektedir.

Kanunun emredici hükümleri ve ilkeleri göz önünde bulundurularak, yapım işlerinde uygulama projelerinin yapılması veya yaptırılması sonrası götürü bedel teklif alınarak ihaleye çıkılması, birim fiyat teklif yönteminin uygulama projesinin yapılmasının mümkün olmadığı ve kamu kaynağının daha verimli kullanılmasının sağlanması gereken onarım, tünel, otoyol gibi işler dışında kullanılmaması gerektiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "... anahtar teslim götürü bedel olarak ihale edilmesi gereken yapım işlerinde de birim fiyat teklif alındığı ve bu işler arasında da yol ve kaldırım işleri gibi basit işlerinde yapıldığına değinilmektedir. Yol-kaldırım yapımı ve bakım onarımlarının yapılması için hazırlanan ihalelerin çalışma yapılacak güzergahlarda farklı kurum kuruluşların altyapı hatlarının bulunması, ilgili alt, üstyapı kurumların yatırım programları ile belediyelerin yatırım programlarının örtüşmemesi, yapım aşamasında ortaya çıkabilecek sorunların öngörülememesi nedeniyle birim fiyat teklif usulü ile ihaleye çıkılmıştır. Uygulama projelerinin yapılmasında herhangi bir teknik fiziki engel bulunmayan işlerin anahtar teslim götürü bedel usulü ile ihale yapılması için gerekli eğitim, bilgilendirme ve uygulama projelerinin hazırlanması amacı ile gerekli hizmet alım ihale çalışmaları yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak Uygulama projesi yapılarak anahtar teslim götürü bedel teklif alınarak ihale edilmesi gereken, otoyol, köprü, tünel vb. dışındaki yapım işlerinin, teklif birim fiyat ile ihale edilmemesi gerektiğinden, uygulamalar önümüzdeki yıllarda kontrol edilmeye devam edilecektir.

BULGU 19: Yapım İşlerine İlişkin Sözleşmelerin Uygulanması Sırasında, Yeni Birim Fiyat Tespitinde, Ticaret Odasına Onaylatılmış Faturanın Esas Alınması

Yapım işlerine ilişkin sözleşmelerin uygulanması sırasında, sözleşmede bulunmayan işlerin birim fiyatının tespitinde, ticaret odasına onaylatılmış faturanın esas alındığı görülmektedir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 6 ncı maddesine göre, Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihaleler sonucunda; Yapım işlerinde; uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden anahtar teslimi götürü bedel sözleşme veya ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine, mal veya hizmet alımı işlerinde ise işin ayrıntılı özelliklerine dayalı olarak; idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için istekli tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden birim fiyat sözleşme düzenlenmektedir. Yine bu Kanuna göre, ihale dokümanında yer alan belgelerin sözleşmelerin eki olduğunun sözleşmede belirtilmesi gerekmektedir.

Kanunun 24 üncü maddesine göre; Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20 'sine kadar oran dâhilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.

Kanunun 5 nci maddesine göre, İdarelerce yapılacak sözleşmeler Tip Sözleşme hükümleri esas alınarak düzenlenmektedir. Yapım işlerine ilişkin tip sözleşmelerde, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin sözleşmenin tabii eki olduğu ve öncelikli ilk sırada yer aldığı belirtilmektedir. Bu Genel Şartnamenin 22 nci maddesinde aynen:

“ (1) 12 üncü maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak

ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir.

(2) Yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki sıralamaya uyularak oluşturulan analizlerden biri kullanılır:

a) Yüklenicinin birim fiyatlarının/teklifinin tespitinde kullanarak teklifi ekinde idareye sunduğu ve yeni iş kalemi/grubu ile benzerlik gösteren iş kalemlerine/gruplarına ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine/grubuna benzerlik gösteren analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan iş kalemleri/gruplarına ait maliyet analizleriyle kıyaslanarak bulunacak analizler.

ç) Yeni iş kaleminin/grubunun yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek malzeme miktarları, işçi ve makinelerin çalışma saatleri ile diğer tüm girdiler esas alınarak oluşturulacak analizler.

(3) İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

(4) Yeni fiyat yüklenici ile birlikte yukarıda belirtilen usullerden biri ile tespit edilerek düzenlenen tutanak idarenin onayına sunulur ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olur. Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşulamaz ise, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde Bayındırlık Kuruluna intikal

ettirilir. Bayındırlık Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, fiyat uyumsuzluğu hakkındaki Bayındırlık Kurulunun kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır.

(5) Yeni fiyatın hesabında, ikinci fıkranın (a) bendine göre, teklif analiz ile kıyaslanarak bulunan analizin kullanılması halinde, bu analizin temsil ettiği iş kalemi miktarı ile yeni tespit edilecek iş kalemi miktarının rayiçlere ve genel giderlere tesiri dikkate alınır.

6) İdare istediği takdirde; bir işte, sözleşmeye esas proje içinde kalan ancak öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde, ayrıca bir yükleniciye yaptırılması mümkün olan bir işi başkasına da yaptırabilir, bundan dolayı yüklenici herhangi bir hak talebinde bulunamaz.” düzenlemesi yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre, genel şartnamede düzenlenen proje değişikliği şartları gerçekleştiğinde veya iş artışları nedeniyle ortaya çıkabilecek yapılması gereken iş kalemlerinin sözleşmede birim fiyatları mevcut olmadığında, maddede gösterilen usullerle yeni birim fiyatların tespit edilmesi gerekmektedir. Bu yeni birim fiyat tespiti, anahtar teslim götürü bedel sözleşmelerde işi artışı veya proje değişikliği halinde, sözleşmede hiçbir birim fiyat yer almadığından kaçınılmaz bir durum iken, birim fiyat sözleşmelerde de bilhassa proje değişikliği hallerinde karşılaşılabilen bir durumdur.

Maddede yer alan düzenlemeye göre, yeni birim fiyatların tespitinde iki ana unsur bulunmaktadır: İlki yapılması gereken iş kaleminin yapım şartları, malzemeleri, işgücü ve makine gereksinimi gibi unsurlar açısından fiyat analizinin belirlenmesi; ikincisi de bu analizde yer alan unsurlara uygulanacak rayiçlerin (vergi, kar ve genel gidersiz temel fiyatlar) belirlenmesi.

Maddede, gerek analiz olarak gerekse rayiç olarak, bir iş kaleminin çoğu zaman mamul halindeki karlı son fiyatını gösteren herhangi bir firmadan alınmış faturaya dayalı olarak (gerek ticaret odası onayıyla olsun gerekse onaysız olsun) yeni birim fiyat tespitine ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır. Bu yöndeki düzenleme yürürlükten kalkınan 2886 sayılı Kanuna göre çıkarılmış şartnamede yer almakta iken, Kanunun yürürlükten kalkması ile bu düzenlemelerin de hükmü, 2886 sayılı Kanuna göre sözleşmeye bağlanmış devam eden işler dışında, ortadan kalkmış bulunmaktadır.

Yapılan incelemelerde, yeni birim fiyat tespitinin gerekli olduğu hallerde, fiyat analizi belirlenmeden ve rayiçlere ilişkin bir araştırma yapılmaksızın, faturanın ticaret odasına

onaylatılarak yeni birim fiyat tespit edildiği, bu birim fiyatlara, vergi, kar ve genel gider unsurlarını içerip içermediğine bakılmaksızın kar ve genel gider ilave edildiği görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, yeni birim fiyat tespitinin gerekli olduğu hallerde, mevzuatta yer alan sıralamaya uygun olarak o iş kalemine ilişkin fiyat analizinin oluşturulması, analizde yer alan unsurlara yine mevzuatta yer alan rayiç fiyatların uygulanması ile yeni birim fiyatların yüklenici ile birlikte tespiti ve tutanak altına alınması ve idare onayıyla uygulanması gerektiği, faturaya dayalı yeni birim fiyat tespitinin mümkün olmadığı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; " ... proje değişikliği şartları gerçekleştiğinde veya iş artışları nedeniyle ortaya çıkabilecek yapılması gereken iş kalemlerinin sözleşmede birim fiyatları mevcut olmadığında yeni birim fiyat tespitinde bir çok iş kalemi genel usul esaslara uyularak yeni birim fiyat tespiti yapılmıştır. İdarelerin iş kalemleri listesinde bulunmayan ve benzer analiz grupları içerisine girmeyen iş kalemleri ilgili yeni birim fiyat tespitinde ticaret odasına başvurulmuştur. Yeni birim Fiyat tespitinin de ilgili denetim raporunda bahsedilen kriterlere göre hareket edilmesi için gerekli hassasiyet gösterilecektir.

Sonuç olarak Kurumca sözleşmesinde birim fiyatı olmayan ve proje kapsamında yapılması gereken işlerin yeni birim fiyatlarının belirlenmesi amacıyla yaptığı işlemler, önümüzdeki yıllarda kontrol edilmeye devam edilecektir.

BULGU 20: Daimi İşçilerin Birikmiş Ücretli İzinlerinin Bulunması

Darıca Belediyesi'nde çalışan daimi işçilerin birikmiş ücretli izinlerinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Anayasanın "Çalışma Şartları ve Dinlenme Hakkı" başlıklı 50 nci maddesinde;

"Dinlenmek, çalışanların hakkıdır." denilmektedir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun;

"Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri" başlıklı 53 üncü maddesinde;

"İşyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verilir. Yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemez..."

"Sözleşmenin sona ermesinde izin ücreti" başlıklı 59 uncu maddesinde;

*“İş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücreti, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödenir...”*denilmektedir.

Aynı Kanun'un 54 üncü maddesinde, "İşçi yukarıdaki fıkralar ve 55 inci madde hükümlerine göre hesaplanacak her hizmet yılına karşılık, yıllık iznini gelecek hizmet yılı içinde kullanır." denilerek, yıllık ücretli izinlerin kullanılmayıp biriktirilmesine izin vermemiştir.

Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nin 5 inci maddesinde;

*“İşveren veya işveren vekilleri, bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen izin kurulu veya 18 inci maddeye dayanılarak bunun yerine geçene danışmak suretiyle işyerinde yürütülen işlerin nitelik ve özelliklerine göre, yıllık ücretli izinlerin, her yılın belli bir döneminde veya dönemlerinde verileceğini tayin edebilir. Bunu işyerinde ilan eder.”*denilmektedir.

İşçinin her yıl yıllık ücretli izin kullanma hakkı vardır. Yıllık izin hakkı, bir dinlenme iznidir. Bu izin, işçinin beden ve ruh sağlığı için gereklidir. Bir yıl boyunca çalışan işçinin yıllık izin kullanması, beden ve ruh sağlığı açısından büyük önem taşır. Bu nedenle işçi ve işveren, yıllık izin hakkından feragat edemez. Bu aynı zamanda Anayasal bir haktır.

Yıllık izni kullandırma zamanını belirlemek işverenin yönetim yetkisi kapsamındadır. Bazı dönemlerde iş yoğunluğu azalmaktadır. İdare, işleri aksatmayacak şekilde toplu izin uygulayabilir, tüm izni bir anda kullandırabileceği gibi, karşılıklı anlaşma ile aylara da bölebilir. Yıllık ücretli izinler işçinin talebi ile verilmekle birlikte, Yönetmeliğin 8 nci maddesinde ifade edildiği gibi *"İzin kurulu veya işveren, işçinin istediği izin kullanma tarihi ile bağlı değildir. Ancak, izin sıra ve nöbetleşmesini göstermek üzere söz konusu kurulca düzenlenecek çizelgeler işçinin talebi ve iş durumu dikkate alınarak hazırlanır."*

İşçinin kullanmadığı izinler yanmaz. Aksine, işçi emekli olduğunda veya iş sözleşmesi son bulduğunda, kullanılmayan izinler ücrete dönüşmektedir. Ödeme son ücret üzerinden yapılacağından, işçinin eline çok yüksek miktar geçebilmektedir. Bu nedenle, işçiler emekli olunca kullanmadığı izinlerin de parasını alacağı için, izin kullanmamakta, idare de buna izin vermektedir. Kurumun mali yükünü ileriki dönemlerde arttıracak olan bu uygulamanın, gerek Anayasa'ya gerekse İş Kanunu'nun emredici düzenlemelerine aykırılık oluşturduğu açıktır.

Yıllık izinlerin birikmesine izin veren belediye, 4857 sayılı İş Kanunu'ndaki yıllık izin hükümlerine uymadığı için ayrıca idari para cezasına muhatap olabilecektir. Kanunun 103 üncü maddesinde, izin kullandırmayan işverene, Çalışma ve İş Kurumu il müdürlüğüne bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi lira (2017 yılı yeniden değerlendirme oranıyla 297,52 TL) idari para cezası verileceği ifade edilmektedir.

Belediyede daimi işçi olarak çalışan personel tarafından kullanılmayıp biriktirilmiş izinlerin bulunduğu dolayısıyla bu durumun yukarıda yer verilen mevzuata aykırılık teşkil ettiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bu madde ile ilgili Belediyemiz de görev yapan daimi işçilerin birikmiş olan ücretli izinleri dahilinde ilgili personellere izin kullandırma işlemleri başlatılmış olup, gerekli takip işlemi yapılmaktadır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından bulgumuza iştirak edilerek işçi izinlerinde gerekli takip işlemlerinin yapılacağı belirtildiğinden bulgu konusu uygulamalar önümüzdeki denetim dönemlerinde kontrol edilecektir.

BULGU 21: Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullere Aykırı Olarak Araç Kiralanması

Hizmet alımı suretiyle taşıtların edinilmesine ilişkin esas ve usullere aykırı olarak yabancı menşeli ve motor hacmi 1600 cc'yi geçen binek araçların kiralandığı anlaşılmıştır.

237 sayılı Taşıtlar Kanunu'nun 10 uncu maddesine istinaden Bakanlar Kurulu tarafından "Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller" hazırlanıp yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu Esas ve Usullerin "Kapsam" başlıklı 2 nci maddesinde, 237 sayılı Kanun'a tabi olan kurumlar ve taşıtlar belirtilmiştir.

237 Sayılı Taşıtlar Kanunu'nun 1 inci maddesinde ise, belediyeler tarafından kullanılacak taşıtların 237 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları kayıt altına alınmıştır.

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in "Temel amaç" başlıklı 5 inci maddesinde;

“Kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılanmasının temel amacı, kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanmasıdır.”

“Genel esaslar” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“(1) Temel amaç çerçevesinde hizmet alımı suretiyle taşıt edinilebilmesinin genel esasları şunlardır:

a) Hizmet alımının yapıldığı yılın başında, binek ve station-wagon cinsi taşıtlar 10 yaşını, diğer taşıtlar ise 15 yaşını doldurmamış olacaktır.

b) Hizmet alımı suretiyle yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt edinilmesi, Kanununun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen makam ve hizmetler ile sınırlı olacaktır.

c) Kanuna ekli (1) ve (2) sayılı cetvellerde yer alanlar ile güvenlik önlemleri (zırhlı) araçlar ve koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunan araçlar dışında kullanılacak binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacmi 1600 cc'yi geçmeyecektir.

(2) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermayelerin (Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile TBMM Genel Sekreterliği hariç) hizmetleri için ihtiyaç duyulan binek, station-wagon, arazi binek, kaptı kaçı, panel ve pick-up tipi taşıtların (fiilen arazi üzerinde çalışan arazi binek ve pick-up'lar hariç)1 hizmet alımı yöntemiyle ediniminde;

a) Şoför giderleri hariç yapılan taşıt kiralama bedeli (katma değer vergisi hariç, her türlü bakım-onarım, sigorta ve benzeri giderler dahil), taşıtın Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından yayımlanan ve harcama talimatının verildiği yılın ocak ayı itibarıyla uygulanacak Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigortası değerinin %2'sini aşmayacaktır.”

Hükümleri yer almaktadır.

Fen İşleri Müdürlüğü tarafından yapılan, 01.09.2016-31.12.2018 tarihlerini kapsayan “Araç Kiralama Hizmet Alım İşi” ihalesine ilişkin sözleşmenin uygulanmasında, ihaleyi alan

yüklenici firmanın teklifinde binek araçlar için Ford Focus sağlayacağını belirttiği, bu araçlardan 4 adedinin yerine yüksek motor hacimli yabancı araç teslim ettiği anlaşılmaktadır. Ford Focus cinsi araçlar, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yayınlanan yerli menşeli araçlar listesinde bulunmamakta, dolayısıyla yabancı menşeli binek araç edinememe kuralı ihlal edilmiş bulunmaktadır. Ayrıca idareden alınan kiralanan taşıt listesinin incelenmesi sonucunda, işin başlangıcında ve devamında 4 adet binek aracın Ford Focus marka yerine 1 adet Audi A8, 3 adet Wolswagen Passat markalı araçlar ile ikame edildiği ve bu durumun araç teslim tutanaklarına yansıtıldığı görülmüştür. Tutanaktaki söz konusu yeni araçların markaları da bakanlık yerli menşeli araç listesinde bulunmamaktadır. İkame edilen araç bilgileri incelendiğinde otomobillerden birinin motor hacminin 4134 cc, üçünün 1968 cc olduğu görülmüştür. Halbuki, yukarıda belirtilen Esas ve Usuller'de binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacmi 1600 cc'yi geçmemesi gerektiği ifade edilmiştir.

Söz konusu ihaleye ilişkin şartnamelerde, 1600 cc motor hacmini aşan araç talep edilmemiş olmakla birlikte, Taşıt Kanunu gereğince yayımlanmış mevzuatın sadece ihaleden önce uyulması gereken kuralları kapsamadığı, uygulamanın da mevzuata uygun olması gerektiği açıktır.

Bahsedilen hatalı uygulamaların idareye fazladan mali külfet getirebileceği, yazılı olmayan ancak isteklilerce bilinen bu gibi haller nedeniyle, ihalede saydamlık ve ihtiyacın uygun şartlarla sağlanması ilkesinin ihlal edilebileceği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Fen işleri Müdürlüğü tarafından ihale edilen "Araç Kiralama Hizmet Alım işi" ihalesine ilişkin sözleşmenin uygulamasında, ihaleyi alan yüklenici firmanın teklifinde binek araçlar için verilen liste de Ford Focus marka araçların bulunmadığı bunun yerine Renault Fluence marka araç vereceği görülmektedir. Yaklaşık maliyet ve yüklenici birim fiyat teklifinde er alan tutarlardan da anlaşılacağı üzere belirlenen yaklaşık maliyet ve teklif birim fiyatlar Renault Fluence kasko bedelinin % 2 sine denk gelmektedir. İşin sözleşme uygulanması aşamasında 4 adet Renault Fluence yerine makam aracı kullanılmak üzere bilaha bedel olmak şartıyla yabancı menşeli araç ile değiştirilmiş ve bunun için yüklenici firmaya herhangi bir bedel artışı yapılmamıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum cevabında yüklenici firma teklifinde yabancı menşeli (Ford Focus) araç geçmediği iddia edilse de, yüklenici firma tarafından idareye verilen araç değişikliği hakkındaki yazıda 'plakaları belirtilen Ford Focus marka araçlar yerine plakaları belirtilen yabancı menşeli araçların verildiği' yer almaktadır.

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in "Genel esasalar" başlıklı 6 ncı maddesinin "c" bendinde 'Kanuna ekli (1) ve (2) sayılı cetvellerde yer alanlar ile güvenlik önlemleri (zırhlı) araçlar ve koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunan araçlar dışında kullanılacak binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacmi 1600 cc'yi geçmeyecektir.' hükmü yer almaktadır.

Bu maddeden de anlaşılacağı üzere istisnai haller dışında motor hacmi 1600 cc geçen araçların kullanılması da ihaleye konu edilmesi gibi mevzuata aykırıdır.

Kurum tarafından her ne kadar yüklenici firma tarafından idareye verilen yabancı menşeli araçların ekstra bir maliyet getirmediği iddia edilse de araç fabrika verilerinde yerli olan (Fluence model) araçların ortalama tüketimi minimum 4,4 lt iken idareye teslim edilen araçların ortalama tüketimi bir araç(9,6 lt), diğer üç araç ise (5.8 lt) dir. Bu verilerden de anlaşılacağı üzere idareye teslim edilen araçlar yaklaşık olarak 2 kat daha fazla yakıt tüketmekte ve idare kaynaklarının israfına neden olmaktadır.

Söz konusu ihaleye ilişkin şartnamelerde, 1600 cc motor hacmini aşan araç talep edilmemiş olmakla birlikte, Taşıtlar Kanunu gereğince yayımlanmış mevzuatın sadece ihaleden önce uyulması gereken kuralları kapsamadığı, uygulamanın da mevzuata uygun olması gerektiği açıktır. Bu nedenle taşıtların kiralanmasına ilişkin işlemlerin mevzuata aykırı olarak yürütüldüğü değerlendirilmiştir.

BULGU 22: Yapı Ruhsatı Alınmaksızın Zemin Katlarda Bulunan İşyerlerine, Binanın Ön ve Yan Bahçelerine Sabit Nitelikte Üstü Kapalı Yapı Yaptırılmasına İzin Verilmesi

Binaların Zemin katlarında bulunan işyerlerine, binanın ön ve yan bahçelerinin geçici ya da sabit nitelikte yapılarla kapatıldığı, üstü kapalı bu yapıların, işyerlerinin aynı mahiyetteki faaliyetleri için kullandırıldığı görülmüştür.

Zemin katlarda bulunan işyerlerine, kat maliklerinin bu yöndeki kararı dikkate alınarak, binaların ön ve yan bahçelerinde geçici ya da sabit nitelikte açılır-kapanır tenteler ve cam panellerle yeni kullanım alanları yapıldığı, yapı yaklaşma sınırlarının uygulamada çoğu kez aşılmakta olduğu, ön cephede kaldırım seviyesine, yan cephelerde de komşu parsel sınırına kadar olan bahçenin üstü sabit malzemeyle, ön ve yan taraflarının da değişik usullerle kapatılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın 08/12/2016 tarih ve 47677858-045.01-2016-177496-1 sayılı Zemin ve çatı terasları konulu yazısında, Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin 16 ncı maddesinin 4 üncü fıkrasına atıf yapılarak, bodrum ve zemin katta yer alan terasların, bulunduğu katın emsale dahil alanının toplam %20 sini geçmemek şartıyla, sökülür-takılır-katlanır cam panellerle kapatılmasında herhangi bir sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 21 inci maddesinde;

“Madde 21 – Bu Kanunun kapsamına giren bütün yapılar için 26 ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden (...) ⁽¹⁾ yapı ruhsatı alınması mecburidir.

Ruhsat alınmış yapılarda herhangi bir değişiklik yapılması da yeniden ruhsat alınmasına bağlıdır. Bu durumda; bağımsız bölümlerin brüt alanı artmıyorsa ve nitelik değişmiyorsa ruhsat, hiçbir vergi, resim ve harca tabi olmaz.

Ancak; derz, iç ve dış sıva, boya, badana, oluk, dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik ve sıhhi tesisat tamirleri ile çatı onarımı ve kiremit aktarılması ve yönetmeliğe uygun olarak mahallin hususiyetine göre belediyelerce hazırlanacak imar yönetmeliklerinde belirtilecek taşıyıcı unsuru etkilemeyen diğer tadilatlar ve tamiratlar ruhsata tabi değildir.” denilmekte; 34 üncü maddesinde de;

“İnşaat, tamirat ve bahçe tanzimi ile ilgili tedbirler ve mükellefiyetler:

Madde 34 – İnşaat ve tamiratın devamı ve bahçelerin tanzim ve ağaçlandırılması sırasında yolun ve yaya kaldırımlarının, belediye veya valiliklere ve komşulara ait yerlerin işgal edilmemesi ve buralardaki yeraltı ve yerüstü tesislerinin tahrip olunmaması ve bunlara zarar verilmemesi, taşıt ve yayaların gidiş ve gelişinin zorlaştırılmaması, yapı, yol sınırına üç metre ve daha az mesafede yapıldığı takdirde her türlü tehlikeyi önleyecek şekilde yapı önünün tahta perde veya münasip malzeme ile kapatılması ve geceleri aydınlatılması, mecburidir.

Yapı, yol kenarına yapıldığı takdirde ilgili idarece takdir edilecek zaruri hallerde yaya kaldırımlarının bir kısmının işgaline yayalar için uygun geçiş sağlamak ve yukardaki tedbirler alınmak şartıyla müsaade olunabilir.

Bu gibi hallerde mülk sahibi veya inşaatı deruhte eden kişi veya kuruluşun sahipleri gelip geçene zarar vermeyecek ve tehlikeyi önleyecek tedbirleri alırlar.

Zemin katlarda, dükkan yapılmasına müsaade edilen yapılarda, yaya kaldırımı ile aynı

seviyedeki ön bahçeleri yayaya açık bulundurulacak, yayaların can emniyetini tehlikeye düşürecek duvar ve manialar yapılamaz.” hükmü yer almaktadır.

3.07.2017 tarih 30113 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Planlı alanlar İmar Yönetmeliği'nin 70 inci maddesinde, 2/11/1985 tarihli ve 18916 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin yürürlükten kalktığı belirtilmiştir.

Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde yer alan tanımlamalardan bazıları aşağıda yer almaktadır:

“i) Basit tamir ve tadil: Yapılarda esaslı tadilat kapsamında olmayan, taşıyıcı sistemi, bağımsız bölümün dış cephesini, ıslak hacimlerin yerini ve sayısını değiştirmeyen; derz, iç ve dış sıva, boya, badana, oluk dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik ve sıhhi tesisat tamirleri ile bahçe duvarı, duvar kaplamaları, baca, saçak, çatı onarımı ve kiremit aktarılması gibi her türlü tamir ve tadil işlemlerini,

ö) Çardak (Kameriye): Rekreasyon alanlarında, parklarda, bina bahçelerinin azami % 5'inde, güneşten ve yağmurdan korunmak ve gölge oluşturmak amacıyla ahşap ve benzeri hafif malzemeden yapılan, yanları açık, üstü kapalı yapıyı,

v) Eklenti: Bir bağımsız bölümün dışında olup, doğrudan doğruya o bölüme ait olan yeri,

y) Esaslı tadilat: Yapılarda taşıyıcı unsuru etkileyen veya yapı inşaat alanını veya emsale konu alanını veya taban alanını veya bağımsız bölüm sayısını veya ortak alanların veya bağımsız bölümlerin alanını veya kullanım amacını veya ruhsat eki projelerini değiştiren işlemleri (Esaslı tadilat, ruhsata tabidir.),

şş) Katlar Alanı: Bodrum kat, asma kat, çatı arası piyesi ve açık/kapalı çıkmalar dâhil, kullanılabilen bütün katların, katlar alanına dâhil edilmeyen alanları çıktıktan sonraki alanlar toplamını,

tt) Katlar alanı katsayısı (KAKS) (Emsal): Yapının inşa edilen tüm kat alanlarının toplamının imar parseli alanına oranını,

bbbb) Taban alanı: Bahçede yapılan eklenti ve müştemilatı dâhil yapıların tabii zemin veya tesviye edilmiş zemin üzerinde kalan kısmının, yapı yaklaşma sınırını ihlal etmemek

kaydıyla parseldeki izdüşümünün kapladığı alanı,

cccc) Taban alanı kat sayısı (TAKS): Taban alanının imar parseli alanına oranını (Taban alanı kat sayısı, arazi eğimi nedeniyle tabii veya tesviye edilmiş zeminin üzerinde kalan tüm bodrum katlar ile zemin kat izdüşümü birlikte değerlendirilerek hesaplanır.),

dddd) Tadilat projesi: Yapıların ruhsat eki onaylı projelerinde; uygulama imar planı ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılmak istenen değişiklik veya ilavelerle ilgili gerekli uygulama projelerinin bütünü,

iii) Toplam yapı inşaat alanı: Bir parselde bulunan bütün yapıların yapı inşaat alanlarının toplamını,

oooo) Yapı inşaat alanı: Işıklıklar ve avlular hariç olmak üzere, bodrum kat, asma kat ve çatı arasında yer alan mekânlar, çatı veya kat bahçeleri, çatıda, katta ve zemindeki teraslar, balkonlar, açık çıkmalar ile binadaki ortak alanlar dâhil yapının inşa edilen bütün katlarının alanını,

cccc) Zemin terası: İrtibatlı olduğu katın seviyesini aşmayan, tabii zeminden veya tesviye edilmiş zeminden itibaren en fazla 1.50 metre yükseklikte olan, bağımsız bölümlerin parçası veya binanın ortak alanı olarak kullanılan, döşeme altında kalan kısmı doldurularak kapatılan veya duvar ile çevrilerek gerektiğinde depo olarak kullanılabilen, parsel sınırlarına yan ve arka bahçelerde 3.00 metreden, ön bahçelerde imar planında veya ilgili idarelerin imar yönetmeliklerinde aksine bir hüküm yok ise 3.50 metreden fazla yaklaşmayan ve yapı kitlesinin en fazla iki tarafını çevrelediği terasları,”

Yeni yönetmeliğin 23 üncü maddesinde bahçe mesafeleri düzenlenmiş ve bahçelerde hangi kullanım alanlarının yapılabileceği aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

“(3) Ön bahçe mesafesi 7.00 metreye çıkarılmak kaydıyla, bina cephesinden itibaren 2.00 metre dışında kalan kısım ön bahçede açık otopark yapılabilir.

(4) Ön, yan ve arka bahçelerde; kapalı mekân oluşturmayan ve tüm cepheleri açık, katlı olmayan, bağımsız bölüm veya bağımsız bölümün eklentisi niteliği taşımayan, tabii veya tesviye edilmiş zemin üzerine;

a) Kameriye,

b) Pergola,

c) Süs havuzu,

ç) Çocuk bahçeleri,

d) Bina giriş köprüleri,

e) Oyun ve sportif amaçlı bahçe düzenlemeleri,

yapılabilir.

(5) Ön, yan ve arka bahçelerde güvenlik kulübesi yapılabilir.”

Yönetmeliğin 20 inci maddesi 8 inci fıkrasında;

“(8) Taban alanına dâhil edilmeyecek kullanımlar;

a) Tabii zemin veya tesviye edilmiş zemin seviyesindeki veya bu seviyenin altındaki avlular, iç bahçeler,

b) Bağımsız bölüm olarak düzenlenmeyen veya bağımsız bölümün eklentisi niteliği taşımayan, yapının ana taşıyıcı sistemleri ile bütünleşik olmayan, bahçe alanının %10'unu geçmeyen; kameriye, pergola, sundurma, açık yüzme ve süs havuzu,

c) Bağlantılı olduğu bağımsız bölümün veya bulunduğu katın brüt alanının %10'unu aşmayan üstü açık veya sökülür-takılır hafif malzeme ile örtülü zemin terasları,

ç) Çevre düzenlemesi ve güvenliği için yapılan bahçe duvarı, istinat duvarları, 6 m²'yi geçmeyen kontrol veya bekçi kulübeleri,"

Denilmiştir.

Yönetmeliğin 21 inci maddesinde, “(3) Emsal hesabına dâhil edilmeyen alanlar, proje değişikliği ile imar planındaki veya bu Yönetmelikle belirlenen emsal değerini aşacak şekilde emsal hesabına konu alan haline getirilemez, müstakil bağımsız bölüm haline dönüştürülemez ve kat mülkiyeti tesis edilemez.” Hükmü yer almaktadır. 22 inci madde de katlar alanı (emsal) hesabına dahil edilmeyen kullanımlar sayılmış ve “c) Üstü sökülür-takılır hafif malzeme ile kenarları rüzgâr kesici cam panellerle kapatılmış olsa dahi açık oturma yerleri,” de ifade edilmiştir.

Bu hükümlere göre, zemin katlardaki işyerlerinin ön ve yan cephelerindeki bahçelerin; katlar alanı hesabına dahil edilmeyen açık oturma yerlerinin ticari amaçla kullanılmak ve emsal hesabına konu edilecek alan haline getirilmek üzere, ruhsatsız olarak üstünün ve yanlarının sabit veya geçici olarak kapatılması mümkün görülmemektedir.

Yukarıda yer alan 2017 tarihli yönetmelik hükümlerine paralel düzenlemeler önceki Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde de (16 ncı madde) yer almaktadır.

Zemin katlarda yer alan işyerlerinin eklentisi gibi görülen, o işyerinin kullanım ve tasarrufunda bulunan bu yerlerin pergole olarak tanımlanması da mümkün olmadığından, imar mevzuatı gereğince söz konusu yapılar ruhsata tabi, projelendirilmesi gereken ve ruhsat eki projelerde yer alması gereken yapı alanlarıdır.

Çıkmaların haricinde, binaların cephe hattından önde veya yan ve arka bahçe hudutları içerisindeki parsel alanında düzenlenen bu kapalı tesisler, imar mevzuatı açısından aykırılık teşkil eden yapılaşmalardır. Bu tür tesisler, genellikle, yapı kullanım izni alındıktan sonra dizayn edilen yapı veya bina örnekleridir. İmar mevzuatı açısından aykırılık oluşturmadığına inanılmış bir yapı olarak düşünülmüş olsa idi, binaların projelendirilmesinde başlangıçta dikkate alınır ve ruhsata bağlanırdı. Ayrıca, bu yapılar, üstü kapalı ve sabit nitelikli olduğundan hiçbir şekilde açık teras niteliğinde değerlendirilemez. Emsal hesabına dahil olmasa da yapı inşaat alanına dahil olan çıkma, balkon, zemin terası ve açık/kapalı oturma yerleri niteliğindeki bu kullanım alanlarının mimari ve peyzaj projelerinde gösterilmesi gereken yapılar olduğu, mevzuatta ruhsata tabi olmayan tamir ve tadiller kapsamında yer almadığı, kendisine eklenen işyerinin net kullanım alanını artırıp ortak alanlardan olan ön ve yan bahçeleri azalttığı ya da tamamen yok ettiği, kapalı tesis olması nedeniyle yapı niteliği taşıdığı, bina görünümüne tesir eden imalatlar olduğu, esaslı tamir ve tadil kapsamındaki işlerden olduğu değerlendirildiğinden, söz konusu tadilat ve imalatların ruhsata tabi olduğu düşünülmektedir. Ruhsata tabi işlerin ruhsat alınmaksızın yapılması ya da yapılmasına izin verilmesi belediyenin (ruhsat harcı nedeniyle) gelir kaybına neden olmakta ve mevzuata uygun olmadığı düşünülmektedir.

Söz konusu tadilatlar ve uygulamaların ekonomik, toplumsal, kültürel, siyasal ve estetik sonuçları, vatandaşların hem kendi aralarındaki, hem de devletin her basamaktaki kurumlarıyla ilişkilerini etkilemekte; o yoldaki trafik akışı, yaya kullanım alanları, yan parsellerin bilhassa zemin katları, insan ve araç yoğunluğu gibi unsurlar olumsuz yönde etkilenmektedir.

Ayrıca, bahsedilen tadilat ve imalatlar ile işyerlerinin net kullanım alanları arttığı halde, Otopark yönetmeliği gereğince otopark yeri aranmadığı; bina cephesinde yeni yapılan bu alanla bütünlük sağlanması için değişiklikler yapıldığı ve bu değişiklikler enerji performansını değiştirici nitelikte olduğu halde enerji kimlik belgesinin yeniden düzenlenmediği; Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerinin dikkate alınmadığı görülmektedir.

İmar Kanunu ve bu Kanun gereğince yayımlanmış yönetmelik ve diğer mevzuatın incelenmesinde, binalarda bağımsız bölümlerin alanını arttıran veya ortak alanlar ile ön-yan-arka bahçelerin alanlarını azaltan ya da değiştiren her türlü tadilatın, Kanunda ve Yönetmelikte sayılan istisnalar dışında (pergole gibi), yapı ruhsatı ve eki projelerde değişiklik içermesi nedeniyle, ruhsat alınarak yapılması gerektiğinden, sadece izin ile söz konusu imalat ve tadilatların yapılmasının uygun olmadığı, bahçelerde yönetmelikte belirtilen (garaj, depo, odunluk gibi müştemilat, atık ayrıştırma bacası, kontrol kulübesi, pergole vb gibi) imalatlar dışında imalat yapılamayacağı, İmar Kanunu'nun 12 nci maddesindeki "*İmar planlarında gösterilen cephe hattından önde bina yapılamaz.*"; 34 üncü maddesindeki "*Zemin katlarda, dükkan yapılmasına müsaade edilen yapılarda, yaya kaldırımı ile aynı seviyedeki ön bahçeleri yayaya açık bulundurulacak, yayaların can emniyetini tehlikeye düşürecek duvar ve manialar yapılamaz*" hükmü ile yürürlükteki Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 21 inci maddesindeki "*(3) Emsal hesabına dâhil edilmeyen alanlar, proje değişikliği ile imar planındaki veya bu Yönetmelikle belirlenen emsal değerini aşacak şekilde emsal hesabına konu alan haline getirilemez, müstakil bağımsız bölüm haline dönüştürülemez ve kat mülkiyeti tesis edilemez.*" Hükmü ve yürürlükten kalkan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin 16 ncı maddesindeki "*Emsal hesabına dahil edilmeyen mekanlar proje değişikliği ile imar planındaki veya yönetmelikle belirlenen emsal değerini aşacak şekilde emsal hesabına konu alan haline getirilemez, müstakil bağımsız bölüm haline dönüştürülemez ve kat mülkiyeti tesis edilemez.*" hükmünün açık ve sarih hali de göz önüne alındığında, zemin katlardaki işyerlerine daha fazla kullanım alanı sunmak amacıyla hangi ad ile olursa olsun izin verilmesi veya göz yumulmasının, ruhsat alınmaksızın ön ve yan tarafları açık olsa da üstü kapalı ve sabit nitelikli yeni kullanım alanları oluşturulmasının mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

İdarede yapılan incelemede, imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapılara tarih sayısı verilen büyükşehir belediyesinin yazısına istinaden herhangi bir işlem yapılmadığı anlaşılmış olup, mevzuatta yer alan hükümler gereğince, Binaların bahçe ve zemin katlarında yeni kullanım alanları oluşturulabilmesi için yürürlükteki hükümlere uygun proje çizilmesi ve ruhsat alınması gerektiğinden, mevcut uygulamanın mevzuata uygun olmadığı, tarih sayısı verilen yazının söz konusu aykırılıkları mevzuata uygun hale getirmediği düşünülmekte, mevzuata aykırı yapılaşmalara izin verilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "*Bulguda bahsi geçen konu zemin katta bulunan işyerlerinin ön, yan ve arka cepheye yapılan sabit yada sökülür-takılır katlanır cam, açılır kapanır tente ile kapatılan yerlerle ilgili Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığının*

08/12/2016 tarih ve 177496-1 sayılı yazısında belirtilen hususları sağlayan iş yerlerine muvafakat alınması şartı ile uygunluk verilmektedir. Uygun olmayan yerlere ise İmar Kanununun 32 ve 42 maddeleri uygulanmaktadır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında belirtilen hususların bulguda eleştirilen noktaları karşılamadığı, konunun mevzuata uygunluğundan ziyade uygulamanın doğruluğunun anlatılmaya çalışıldığı görülmektedir. Konunun rapordan çıkarılmasını veya değiştirilmesini sağlayacak bir dayanak gösterilmediğinden, hem Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin yazısı hem de Darıca Belediyesince yapılan uygulama mevzuata uygun bulunmamaktadır.

BULGU 23: Önceki Yıl Gerçekleşmiş Gelirin Yüzde Onunu Aşan Borçlanmalarda Bakanlıktan Onay Alınmaması

Mevcut borç stoku dikkate alınmaksızın, Belediye Başkanına borçlanma yetkisi veren 02.02.2017 tarihli Belediye Meclis Kararına dayanılarak, 2017 yılı içinde (03/03/2017 tarih ve 1266 nolu yevmiye) Halkbanktan 57 ay vade ve %1,20 faiz oranı ile 10.000.000,00 TL kredi alınarak borçlanıldığı görülmektedir.

Darıca Belediyesi'nde 2016 yılından 2017 yılına 300 Banka Kredileri Hesabında 2.988.286,13 TL ve 400 Banka Kredileri Hesabında 1.400.000,00 TL devretmiştir. 2017 yılı mizanına göre yılsonunda 300 Banka Kredileri Hesabı 431.675,06 TL ve 400 Banka Kredileri Hesabı 8.854.728,47 TL devir vermiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18 inci maddesine göre borçlanmaya karar vermek belediye meclisinin görev ve yetkilerindedir. Kanunun 68 inci maddesinde şu hükümler yer almıştır:

"Borçlanma

Madde 68- Belediye, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla aşağıda belirtilen usûl ve esaslara göre borçlanma yapabilir ve tahvil ihraç edebilir:

a) Dış borçlanma, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde sadece belediyenin yatırım programında yer alan projelerinin finansmanı amacıyla yapılabilir.

b) İller Bankasından yatırım kredisi ve nakit kredi kullanan belediye, ödeme plânını bu bankaya sunmak zorundadır. İller Bankası hazırlanan geri ödeme plânını yeterli görmediği

belediyenin kredi isteklerini reddeder.

c) Tahvil ihracı, yatırım programında yer alan projelerin finansmanı için ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yapılır.

d) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.

e) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yapılabilir.

f) Belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmaz. Dış kaynak gerektiren projelerde Hazine Müsteşarlığının görüşü alınır.

Yukarıda belirtilen usûl ve esaslara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun görevi kötüye kullanmaya ilişkin hükümleri uygulanır.

Belediye, varlık ve yükümlülüklerinin ayrıntılı bir şekilde yer aldığı malî tablolarını üçer aylık dönemler hâlinde İçişleri Bakanlığına, Maliye Bakanlığına, Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığına ve Hazine Müsteşarlığına gönderir.”

2016 Yılı Mizanına göre 800 Bütçe Gelirleri Hesabında yer alan alacak kalanı 101.377.764,00 TL'sidir.

Borçlanmanın gerçekleştiği tarihe kadar önceki borçlar için yapılan ödemeler sonucu belediyenin borç stokunun (faiz hariç) aşağıdaki gibi olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 5: 1 Mart 2017 Tarihi İtibariyle Belediyenin Borç Stok Durumu

					Borç TL	Alacak TL
2.01.2017	1	İLLER BANKASINDAN ALINAN KREDİLER	300	0	AÇILIŞ FİŞİ	- 2.988.286,13
2.01.2017	1	İLLER BANKASINDAN ALINAN KREDİLER	400	0	AÇILIŞ FİŞİ	- 1.400.000,00
17.01.2017	287	İLLER BANKASINDAN ALINAN KREDİLER	300	0	İLLER BANKASI OCAK AYI YASAL PAY.	55.793,10 0
17.01.2017	287	İLLER BANKASINDAN ALINAN KREDİLER	300	0	İLLER BANKASI OCAK AYI YASAL PAY.	315.029,32 0
16.02.2017	931	İLLER BANKASINDAN ALINAN KREDİLER	300	0	ŞUBAT AYI YASAL PAYIMIZ	317.392,45 0
16.02.2017	931	İLLER BANKASINDAN ALINAN KREDİLER	300	0	ŞUBAT AYI YASAL PAYIMIZ	56.211,55 0
						744.426,42 4.388.286,13
						3.643.859,71
					Kalan	1

Tablodan da görüleceği gibi toplam kalan borcu gösteren 300 ve 400 kodlu hesapların alacak kalanı 3.643.859,71 TL olarak görülmektedir.

Bu verilere göre; Belediyenin önceki yıl gerçekleşmiş gelirlerine göre yüzde ona kadar olan borçlanabileceği limit 10.137.776,40 TL'dir. 10.11.2016 Tarih 29885 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 474 sıra nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'ne göre, yeniden değerlendirme oranı 2016 yılı için % 3,83 (üç virgöl seksenüç) olarak tespit edilmiştir. Bu hükme göre yüzde ona kadar olan borçlanma limiti 10.526.053,24 TL'sidir. Ancak bu tutardan mevcut borç stokunun düşülmesi gerekecektir. Bu durumda İçişleri Bakanlığının onayı olmaksızın belediye meclisi kararıyla borçlanılabilecek tutar (10.526.053,24-3.643.859,71=) 6.882.193,53 TL'sidir.

Açıklanan nedenlerle, 2017 Mart ayında, Bakanlıktan onay alınmaksızın Halkbankası'ndan 57 ay vade ile 10.000.000,00 TL kredi alınmasının mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizin 2014 yılında yaptığı borçlanma Belediye Kanununun 68 maddesi hükümleri kapsamında yapılmıştır. 68 madde gereği Meclis kararı alınmış ve % 10 limiti dikkate alınarak borçlanılmıştır. Yapılan borçlanma % 10 limit dâhilinde yapıldığı için İçişleri Bakanlığı iznine ihtiyaç duyulmamıştır.

Belediye kanununun 68.madde ve diğer yürürlükteki yasal mevzuatta takvim yılı içinde yapılacak borçlanmalarda önceki borç stokunun dikkate alınacağı veya yapılacak borçlanma

limitinden düşüleceğine dair bir hüküm bulunmadığından işlem bu yönde tesis edilmiştir.

Bu nedenle 2014 yılında yaptığımız borçlanma 2014 yılı kesin hesabı gelir toplamı ve yeniden değerlendirme oranı aşmayacak yapıldığından mevzuata aykırılık bulunmadığı kanaatindeyiz bu nedenle konunun tarafınızdan yeniden değerlendirilmesi hususunu bilgilerinize arz ederim." denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gönderilen cevapta, mevcut borç stokunun dikkate alınmaması gerektiğine ilişkin bir mevzuat gösterilmemiştir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68 inci maddesinde yer alan kısıtlama, mevcut borcun dikkate alınmadan yeniden borçlanılmasına ilişkin bir kısıtlama olması mümkün bulunmamaktadır. Çünkü bu durumda, yüzde onun altında kalan her bir borçlanma işlemi ile bakanlık onayına gerek kalmaksızın belediye gelirlerinin tamamına kadar borçlanmaya gidilebileceğinden, bakanlık onayına ilişkin düzenlemenin anlamı kalmamış olmaktadır. Öte yandan mevcut borç stoku dikkate alınmayacak olsaydı, takip eden f bendindeki ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarındaki borçlanmalar için ayrıca bir düzenleme yapılmazdı.

Açıklanan nedenlerle, belediyenin yüzde on limiti dahilindeki borçlanma işlemlerine ilişkin hesaplamalarda, mevcut borç stokunun dikkate alınması gerekmektedir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

DARICA BELEDİYESİ BİLANÇO DÖKÜMÜ

		2015 YILI		2016 YILI		2017 YILI				2015 YILI		2016 YILI		2017 YILI	
		TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
	AKTİF								PASİF						
I	DÖNEN VARLIKLAR	0	00	0	00	23,165,559	.25	III	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0	00	0	00	57,930,724	.57
A	HAZIR DEĞERLER	0	00	0	00	5,737,225	.02	A	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	0	00	0	00	431,675	.06
102	BANKA HESABI	0	00	0	00	2,067,609	.81	300	BANKA KREDİLERİ HESABI	0	00	0	00	431,675	.06
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME	0	00	0	00	-17,026	.32	C	FAALİYET BORÇLARI	0	00	0	00	42,383,748	.91
108	DIĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	0	00	0	00	64,500	.00	C	FAALİYET BORÇLARI	0	00	0	00	42,383,748	.91
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN AL	0	00	0	00	3,622,141	.53	320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	0	00	0	00	42,383,748	.91
C	FAALİYET ALACAKLARI	0	00	0	00	15,731,772	.55	D	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	0	00	0	00	4,285,411	.51
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESAB	0	00	0	00	1,216,758	.65	330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATL	0	00	0	00	1,855,744	.73
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKL	0	00	0	00	12,700,894	.69	333	EMANETLER HESABI	0	00	0	00	2,429,666	.78
E	DIĞER ALACAKLARI	0	00	0	00	69,743	.54	G	ÖDENECEK DIĞER YÜKÜMLÜLÜKL	0	00	0	00	10,376,604	.23
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	0	00	0	00	69,743	.54	360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HE	0	00	0	00	4,388,424	.46
F	STOKLAR	0	00	0	00	788,617	.56	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KE	0	00	0	00	3,265,501	.41
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	0	00	0	00	788,617	.56	362	FONLAR VEYA DIĞER KAMU İDAR	0	00	0	00	1,754,132	.91
G	ÖN ÖDEMELER	0	00	0	00	367,015	.78	368	VADESİ GEÇMİŞ ERTELENMİŞ VE	0	00	0	00	968,545	.45
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLE	0	00	0	00	367,015	.78	H	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0	00	0	00	403,223	.94
J	DIĞER DÖNEN VARLIKLAR	0	00	0	00	471,184	.80	372	KIDEM TAZMİNATI KARŐILİĐI H	0	00	0	00	403,223	.94

190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ	0	00	0	00	468,002	.34	J	DIĞER KISA VADELİ YABANCI K	0	00	0	00	50,060	.92
197	SAYIM NOKTALARI HESABI	0	00	0	00	3,182	.46	397	SAYIM FAZLALARI HESABI	0	00	0	00	50,060	.92
II	DURAN VARLIKLAR	0	00	0	00	92,064,771	.01	IV	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0	00	0	00	36,863,492	.00
C	FAALİYET ALACAKLARI	0	00	0	00	615,263	.56	A	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	0	00	0	00	8,854,728	.47
220	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0	00	0	00	612,735	.99	400	BANKA KREDİLERİ HESABI	0	00	0	00	8,854,728	.47
F	MADDİ DURAN VARLIKLAR	0	00	0	00	90,721,142	.37	D	DIĞER BORÇLAR	0	00	0	00	24,422,739	.79
250	ARAZI VE ARSALAR HESABI	0	00	0	00	18,634,243	.76	438	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA	0	00	0	00	24,422,739	.79
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLER	0	00	0	00	41,902,510	.63	H	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0	00	0	00	3,586,023	.74
252	BİNALAR HESABI	0	00	0	00	20,360,756	.35	H	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0	00	0	00	3,586,023	.74
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR H	0	00	0	00	2,311,893	.44	472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI H	0	00	0	00	3,586,023	.74
254	TAŞITLAR HESABI	0	00	0	00	1,928,176	.09	V	ÖZ KAYNAKLAR	0	00	0	00	20,436,113	.69
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	0	00	0	00	6,860,048	.83	A	NET DEĞER	0	00	0	00	50,571,063	.17
257	BİRİKMIŞ AMORTİSMANLAR HESABI	0	00	0	00	-10,282,663	.98	500	NET DEĞER/SERMAYE HESABI	0	00	0	00	50,571,063	.17
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR	0	00	0	00	9,006,177	.25	H	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET	0	00	0	00	36,383,854	.13
260	HAKLAR HESABI	0	00	0	00	1,235,191	.89	570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET	0	00	0	00	36,383,854	.13
268	BİRİKMIŞ AMORTİSMANLAR HESABI	0	00	0	00	-1,235,191	.89	I	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET	0	00	0	00	-44,172,788	.44
J	DIĞER DURAN VARLIKLAR	0	00	0	00	728,365	.08	580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET	0	00	0	00	-44,172,788	.44
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR V	0	00	0	00	951,618	.37	J	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	0	00	0	00	-22,346,015	.17
299	BİRİKMIŞ AMORTİSMANLAR HESABI	0	00	0	00	-223,253	.29	591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONU	0	00	0	00	-22,346,015	.17
	AKTİF TOPLAMI	0	00	0	00	115,230,330	.26		PASİF TOPLAMI	0	00	0	00	115,230,330	.26
I	NAZİM HESAPLAR	0	00	0	00	64,551,928	.81	I	NAZİM HESAPLAR	0	00	0	00	64,551,928	.81
A	ÖDENEK HESAPLARI	0	00	0	00	2,583,605	.59	A	ÖDENEK HESAPLARI	0	00	0	00	2,583,605	.59

900	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLE	0	00	0	00	2,583,605	.59	901	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0	00	0	00	2,583,605	.59
B	NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİL	0	00	0	00	7,054,671	.31	B	NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİL	0	00	0	00	7,054,671	.31
910	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	0	00	0	00	7,054,671	.31	911	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLE	0	00	0	00	7,054,671	.31
C	TAAHHÜT HESAPLARI	0	00	0	00	54,913,651	.91	C	TAAHHÜT HESAPLARI	0	00	0	00	54,913,651	.91
920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	0	00	0	00	54,913,651	.91	921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI	0	00	0	00	54,913,651	.91
	GENEL TOPLAM	0	00	0	00	179,782,259	.07		GENEL TOPLAM	0	00	0	00	179,782,259	.07

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Bütçe Yılı 2017
İlk Yevmiye Tarihi 01/01/2017
Son Yevmiye 31/12/2017

T.C. DARICA BELEDİYE BASKANLIĞI

Hesap Kodu	Ekonomik				BÜTÇE GİDERİNİN TÜRÜ	2015 YILI		2016 YILI		CARİ YIL(2017)		Hesap Kodu	Ekonomik				BÜTÇE GELİRİNİN TÜRÜ	2015 YILI		2016 YILI		CARİ YIL(2017)	
	Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4		TL	kr	TL	kr	TL	kr		Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4		TL	kr	TL	kr	TL	kr
630					GİDERLER HESABI	0,00		0,00		122.887.008,70		600					GELİRLER HESABI	0,00		0,00		100.540.993,53	
630	1				PERSONEL GİDERLERİ	0,00		0,00		19.733.113,66		600	1				VERGİ GELİRLERİ	0,00		0,00		44.462.610,75	
630	1	1			MEMURLAR	0,00		0,00		7.535.804,48		600	1	2			MÜLKİYET ÜZERİNDEN	0,00		0,00		25.649.316,64	
630	1	1	1		TEMEL MAAŞLAR	0,00		0,00		2.931.149,29		600	1	2	9		MÜLKİYET ÜZERİNDEN	0,00		0,00		25.649.316,64	
630	1	1	1	1	TEMEL MAAŞLAR	0,00		0,00		2.931.149,29		600	1	2	9	51	BİNA VERGİSİ	0,00		0,00		14.550.413,21	
630	1	1	2		ZAMLAR VE	0,00		0,00		2.277.522,23		600	1	2	9	52	ARSA VERGİSİ	0,00		0,00		10.314.986,59	
630	1	1	2	1	ZAMLAR VE	0,00		0,00		2.277.522,23		600	1	2	9	53	ARAZİ VERGİSİ	0,00		0,00		57.265,78	
630	1	1	4		SOSYAL HAKLAR	0,00		0,00		2.148.293,33		600	1	2	9	54	ÇEVRE TEMİZLİK	0,00		0,00		726.651,06	
630	1	1	4	1	SOSYAL HAKLAR	0,00		0,00		2.148.293,33		600	1	3			DAHİLDE ALINAN MAL VE	0,00		0,00		4.547.748,75	

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	1	1	5		EK ÇALIŞMA	0,00	0,00	166.832,38	600	1	3	2		ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ	0,00	0,00	3.730.564,16
630	1	1	5	1	EK ÇALIŞMA	0,00	0,00	166.832,38	600	1	3	2	51	HABERLEŞME VERGİSİ	0,00	0,00	36.474,34
630	1	1	6		ÖDÜL VE İKRAMİYELER	0,00	0,00	12.007,25	600	1	3	2	52	ELEKTRİK VE HAVAGAZI	0,00	0,00	3.694.089,82
630	1	1	6	1	ÖDÜL VE İKRAMİYELER	0,00	0,00	12.007,25	600	1	3	9		DAHİLDE ALINAN DİĞER	0,00	0,00	817.184,59
630	1	2			SÖZLEŞMELİ ÜCRETLER	0,00	0,00	1.646.397,77	600	1	3	9	51	EĞLENCE VERGİSİ	0,00	0,00	682.686,91
630	1	2	1		ÜCRETLER	0,00	0,00	1.567.815,98	600	1	3	9	52	YANGIN SİGORTASI	0,00	0,00	17,08
630	1	2	1	2	KADRO KARŞILIĞI	0,00	0,00	1.567.815,98	600	1	3	9	53	İLAN VE REKLAM	0,00	0,00	134.480,60
630	1	2	2		ZAMLAR VE KADRO	0,00	0,00	78.581,79	600	1	6			HARÇLAR	0,00	0,00	14.265.545,36
630	1	2	2	2	KADRO KARŞILIĞI	0,00	0,00	78.581,79	600	1	6	9		DİĞER HARÇLAR	0,00	0,00	14.265.545,36
630	1	3			İŞÇİLER	0,00	0,00	10.199.616,75	600	1	6	9	51	BİNA İNŞAAT HARCİ	0,00	0,00	12.531.571,25
630	1	3	1		İŞÇİLERİN ÜCRETLERİ	0,00	0,00	3.500.503,89	600	1	6	9	52	HAYVAN KESİMİ	0,00	0,00	40,00
630	1	3	1	1	SÜREKLİ İŞÇİLERİN	0,00	0,00	2.843.036,04	600	1	6	9	53	İŞGAL HARCİ	0,00	0,00	1.385.315,53
630	1	3	1	2	GEÇİCİ İŞÇİLERİN	0,00	0,00	657.467,85	600	1	6	9	54	İŞYERİ AÇMA İZİNİ HARCİ	0,00	0,00	264.194,30
630	1	3	2		İŞÇİLERİN İHBAR VE	0,00	0,00	3.389.667,73	600	1	6	9	56	ÖLÇÜ VE TARTI	0,00	0,00	144,40
630	1	3	2	1	SÜREKLİ İŞÇİLERİN	0,00	0,00	3.389.667,73	600	1	6	9	57	TATİL GÜNLERİNDE	0,00	0,00	61.251,88
630	1	3	3		İŞÇİLERİN SOSYAL	0,00	0,00	2.996.025,51	600	1	6	9	99	DİĞER HARÇLAR	0,00	0,00	23.028,00
630	1	3	3	1	SÜREKLİ İŞÇİLERİN	0,00	0,00	2.996.025,51	600	3				TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET	0,00	0,00	6.138.244,13
630	1	3	4		İŞÇİLERİN FAZLA	0,00	0,00	313.419,62	600	3	1			MAL VE HİZMET SATIŞ	0,00	0,00	4.446.415,41
630	1	3	4	1	SÜREKLİ İŞÇİLERİN	0,00	0,00	313.419,62	600	3	1	1		MAL SATIŞ GELİRLERİ	0,00	0,00	3.131.898,16
630	1	4			GEÇİCİ PERSONEL	0,00	0,00	86.788,59	600	3	1	1	1	ŞARTNAME, BASILI	0,00	0,00	88.118,59
630	1	4	1		ÜCRETLER	0,00	0,00	86.788,59	600	3	1	1	99	DİĞER MAL SATIŞ	0,00	0,00	3.043.779,57
630	1	4	1	2	ADAY ÇIRAK, ÇIRAK VE	0,00	0,00	86.788,59	600	3	1	2		HİZMET GELİRLERİ	0,00	0,00	1.314.517,25
630	1	5			DİĞER PERSONEL	0,00	0,00	264.506,07	600	3	1	2	3	AVUKATLIK VEKALET	0,00	0,00	74.713,98

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	1	5	1		ÜCRET VE DİĞER	0,00	0,00	264.506,07	600	3	1	2	4	KURS, TOPLANTI,	0,00	0,00	32.250,00
630	1	5	1	51	BELEDİYE BAŞKANINA	0,00	0,00	142.716,67	600	3	1	2	51	ÇEVRE VE ESENLIK	0,00	0,00	143.246,60
630	1	5	1	52	BELEDİYE MECLİS	0,00	0,00	121.608,15	600	3	1	2	53	EĞİTİM HİZMETLERİNE	0,00	0,00	250,00
630	1	5	1	55	BİRLİK MECLİS	0,00	0,00	181,25	600	3	1	2	55	KÜLTÜREL HİZMETLERE	0,00	0,00	6.500,00
630	2				SOSYAL GÜVENLİK	0,00	0,00	2.547.039,88	600	3	1	2	56	SAĞLIK HİZMETLERİNE	0,00	0,00	1.778,41
630	2	1			MEMURLAR	0,00	0,00	894.445,93	600	3	1	2	57	SOSYAL HİZMETLERE	0,00	0,00	1.051.965,76
630	2	1	6		SOSYAL GÜVENLİK	0,00	0,00	894.445,93	600	3	1	2	58	SU HİZMETLERİNE	0,00	0,00	3.812,50
630	2	1	6	1	SOSYAL GÜVENLİK	0,00	0,00	563.529,18	600	3	6			KİRA GELİRLERİ	0,00	0,00	1.691.828,72
630	2	1	6	2	SAĞLIK PRİMİ	0,00	0,00	330.916,75	600	3	6	1		TAŞINMAZ KİRALARI	0,00	0,00	1.424.564,07
630	2	2			SÖZLEŞMELİ PERSONEL	0,00	0,00	220.075,27	600	3	6	1	99	DİĞER TAŞINMAZ KİRA	0,00	0,00	1.424.564,07
630	2	2	6		SOSYAL GÜVENLİK	0,00	0,00	220.075,27	600	3	6	2		TAŞINIR KİRALARI	0,00	0,00	267.264,65
630	2	2	6	1	SOSYAL GÜVENLİK	0,00	0,00	199.298,57	600	3	6	2	1	TAŞINIR KİRA GELİRLERİ	0,00	0,00	267.264,65
630	2	2	6	2	SAĞLIK PRİMİ	0,00	0,00	20.776,70	600	4				ALINAN BAĞIŞ VE	0,00	0,00	1.162.475,94
630	2	3			İŞÇİLER	0,00	0,00	1.307.737,52	600	4	4			KURUMLARDAN VE	0,00	0,00	15.942,73
630	2	3	4		İŞSİZLİK SİGORTASI	0,00	0,00	114.768,84	600	4	4	1		CARİ	0,00	0,00	1.110,01
630	2	3	4	1	İŞSİZLİK SİGORTASI	0,00	0,00	114.768,84	600	4	4	1	2	KİŞİLERDEN ALINAN	0,00	0,00	1.110,01
630	2	3	6		SOSYAL GÜVENLİK	0,00	0,00	1.192.968,68	600	4	4	2		SERMAYE	0,00	0,00	14.832,72
630	2	3	6	1	SOSYAL GÜVENLİK	0,00	0,00	1.137.440,61	600	4	4	2	2	KİŞİLERDEN ALINAN	0,00	0,00	14.832,72
630	2	3	6	2	SAĞLIK PRİMİ	0,00	0,00	55.528,07	600	4	5			PROJE YARDIMLARI	0,00	0,00	1.146.533,21
630	2	4			GEÇİCİ PERSONEL	0,00	0,00	124.781,16	600	4	5	1		CARİ	0,00	0,00	1.146.533,21
630	2	4	6		SOSYAL GÜVENLİK	0,00	0,00	124.781,16	600	4	5	1	4	SOSYAL GÜVENLİK	0,00	0,00	757.419,14
630	2	4	6	1	SOSYAL GÜVENLİK	0,00	0,00	124.781,16	600	4	5	1	5	MAHALLİ İDARELERDEN	0,00	0,00	389.114,07

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	3				MAL VE HİZMET ALIM ÜRETİME	0,00	0,00	65.960.238,41	600	5				DİĞER GELİRLER	0,00	0,00	48.777.662,71	
630	3	1			YÖNELİK MAL DİĞER MAL VE MALZEME	0,00	0,00	463.910,31	600	5	1			FAİZ GELİRLERİ	0,00	0,00	108.538,28	
630	3	1	9		DİĞER MAL VE MALZEME	0,00	0,00	463.910,31	600	5	1	9		DİĞER FAİZLER	0,00	0,00	108.538,28	
630	3	1	9	1	DİĞER MAL VE MALZEME	0,00	0,00	463.910,31	600	5	1	9	3	MEVDUAT FAİZLERİ	0,00	0,00	97.791,60	
630	3	2			TÜKETİME YÖNELİK MAL	0,00	0,00	4.437.219,48	600	5	1	9	99	DİĞER FAİZLER	0,00	0,00	10.746,68	
630	3	2	1		KIRTASIYE VE BÜRO	0,00	0,00	296.570,88	600	5	2			KİŞİ VE KURUMLARDAN VERGİ VE HARÇ	0,00	0,00	43.662.392,70	
630	3	2	1	2	MALZEMESİ	0,00	0,00	26.548,18	600	5	2	2				0,00	0,00	40.315.829,26
630	3	2	1	3	PERİYODİK YAYIN	0,00	0,00	53.187,32	600	5	2	2	51	MERKEZİ İDARE VERGİ	0,00	0,00	38.586.944,45	
630	3	2	1	4	DİĞER YAYIN ALIMLARI	0,00	0,00	48.085,00	600	5	2	2	52	ÇEVRE TEMİZLİK	0,00	0,00	1.728.884,81	
630	3	2	1	5	BASKI VE CİLT	0,00	0,00	168.750,38	600	5	2	4		KAMU HARCAMALARIN A	0,00	0,00	1.131.062,01	
630	3	2	2		SU VE TEMİZLİK	0,00	0,00	1.391.735,31	600	5	2	4	53	YOL HARCAMALARIN A	0,00	0,00	1.131.062,01	
630	3	2	2	1	SU ALIMLARI	0,00	0,00	1.391.135,31	600	5	2	8		MAHALLİ İDARELERE AİT MADEN	0,00	0,00	2.031.039,19	
630	3	2	2	2	TEMİZLİK MALZEMESİ	0,00	0,00	600,00	600	5	2	8	51		0,00	0,00	28.372,91	
630	3	2	3		ENERJİ ALIMLARI	0,00	0,00	2.003.199,36	600	5	2	8	53	ORTAK ALTYAPI	0,00	0,00	673.962,64	
630	3	2	3	1	YAKACAK ALIMLARI	0,00	0,00	341.847,22	600	5	2	8	99	MAHALLİ İDARELERE AİT DİĞER PAYLAR	0,00	0,00	1.328.703,64	
630	3	2	3	3	ELEKTRİK ALIMLARI	0,00	0,00	1.661.352,14	600	5	2	9			0,00	0,00	184.462,24	
630	3	2	4		YİYECEK, İÇECEK VE	0,00	0,00	556.499,76	600	5	2	9	99	DİĞER PAYLAR	0,00	0,00	184.462,24	
630	3	2	4	1	YİYECEK ALIMLARI	0,00	0,00	540.883,84	600	5	3			PARA CEZALARI	0,00	0,00	3.531.202,27	
630	3	2	4	2	İÇECEK ALIMLARI	0,00	0,00	15.615,92	600	5	3	2		İDARİ PARA CEZALARI	0,00	0,00	1.438.623,59	
630	3	2	5		GİYİM VE KUŞAM	0,00	0,00	22.012,29	600	5	3	2	99	DİĞER İDARİ PARA	0,00	0,00	1.438.623,59	

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	3	2	5	2	SPOR	0,00	0,00	21.740,89	600	5	3	4		VERGİ CEZALARI	0,00	0,00	1.926.439,29
630	3	2	5	3	MALZEMELERİ	0,00	0,00	271,40	600	5	3	4	1	VERGİ VE DİĞER	0,00	0,00	1.926.439,29
630	3	2	9		TÖREN	0,00	0,00	167.201,88	600	5	3	9		AMME	0,00	0,00	166.139,39
630	3	2	9	1	MALZEMELERİ	0,00	0,00	153.328,10	600	5	3	9	2	DİĞER PARA	0,00	0,00	107.599,16
630	3	2	9	90	DİĞER	0,00	0,00	13.873,78	600	5	3	9	99	CEZALARI	0,00	0,00	58.540,23
630	3	3			TÜKETİM MAL	0,00	0,00	1.721,91	600	5	9			ZAMANINDA	0,00	0,00	1.475.529,46
630	3	3	1		VE	0,00	0,00	1.721,91	600	5	9	1		DİĞER ÇEŞİTLİ	0,00	0,00	1.475.529,46
630	3	3	1	1	YURTİÇİ	0,00	0,00	1.721,91	600	5	9	1	1	DİĞER ÇEŞİTLİ	0,00	0,00	37.449,53
630	3	4			GEÇİCİ GÖREV	0,00	0,00	496.748,11	600	5	9	1	6	İRAT	0,00	0,00	941.193,41
630	3	4	2		YURTİÇİ	0,00	0,00	274.874,41	600	5	9	1	99	KAYDEDİLECEK	0,00	0,00	496.886,52
630	3	4	2	4	GEÇİCİ GÖREV	0,00	0,00	245.811,28						KİŞİLERDEN	0,00	0,00	100.540.993,53
630	3	4	2	90	GÖREV	0,00	0,00	29.063,13						ALACAKLAR	0,00	0,00	-22.346.015,17
630	3	4	3		GİDERLER	0,00	0,00	221.873,70						YUKARIDA	0,00	0,00	
					MAHKEME									Faaliyet Gelirleri			
					HARÇ VE									Toplamı			
					DİĞER YASAL									Faaliyet Sonuçları			
					GİDERLER												
					ÖDENECEK												
					VERGİ,												